

Izhaja trikrat na teden v šestih izdankih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h. ali gld. 4.60
pol leta	6 „ 60 „ 3.30
četrť leta	3 „ 40 „ 1.70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11 uri popoldne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine ne oziramo.

Ogledi in posilnice se računajo po petih vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. popoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisil naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Ivan Nabergoj.

Umrl je mož!
Kje tak je še med
nami? ...
S. Gregorič.

Izpod krova kmečke hiše je izšlo kakor to divno opeva naš pesnik S. Gregorič — premnogo naših rodoljubov, uzor-možev in prvoboriteljev v našem trdem boju.

Med te rodoljube, može in prvoboritelje moramo prišteti tudi Ivana Nabergoja.

Ni ga več med nami, na Proseku ne bje več ono veliko slovansko sree, nehala je biti, in zemске ostanke uzor-moža Ivana Nabergoja so položili včeraj k večnemu počitku.

Ko je priplula med nas vest, da je umrl Ivan Nabergoj, tedaj se je prikazal nam v duhu ta slovenski orjak, ki uzor izredne moške jeklenosti in vstrajnosti, ta neizprosní general na braniku za naše svete pravice — in v hipu smo ga gledali pred seboj v vsej njegovi velikosti. Pred nami se je razvijala skoro polstoletna borba Slovencev ob Adriji, in iz te borbe je bilščal povsodi na prvem mestu Ivan Nabergoj.

Izredna nadarjenost, prirojena energija in nevstrašenost je vedla moža od stopinje do stopinje navzgor ter ga naredila iz priprostega mladeniča v znamenitega moža, s katerim je tesno spojena skozi desetletja naša zgodovina ob Adriji. Rodil se je Nabergoj 28. maja 1835. leta na Proseku, kjer je obiskoval ljudsko šolo. S svojo energijo in nadarjenostjo ter s svojim značajem pa se je bil dokopal kmalu do tega, da je bil že od l. 1865. dalje duša vsega slovenskega gibanja na tržaških tleh. L. 1866. je bil izvoljen v tržaški mestni zastop in tam je ostal do leta 1900. Leta 1873. je bil izvoljen državnim poslaneem in ostal je do leta 1897., ko so Lahi zmagali.

Kake vrednosti za nas je bil blagopokojni Ivan Nabergoj, nam spri-

čujejo najboljše oni Lahi, ki gospodarijo sedaj v politiki v Trstu, in ki so ga smrtno sovražili. To pa kaže jasno, da jih je njegova beseda žgala v meso, da se je njegovo delovanje zadevalo njihovih najobčutljivejših strani, s kratka, da je umel Nabergoj vsakršni položaj tako, kakoršen je bil, ter je znal porabiti ga. V Nabergoju je bil takorekoč utelesen duh boja tržaških Slovencev proti laški oholosti in preobčestnosti...

Obširno je bilo njegovo delovanje na vseh poljih, ali povsodi je delal z veseljem in z žilavostjo, in delal je tim rajši in s tim večjo unemo, čim bolj so se zaletavali vanj pri delu Lahi...

Sedaj ga ni več. Ni ga več onega osebnó milega in blagega družabnika, moža in očeta, ni ga več onega neumornega delavca na narodnem polju, ni ga več najvestnejšega vojščaka — njega ni ali duh njegov živi.

Želimo, da preveje ta duh Slovence na trdih tržaških tleh tako, da bodo stali tako zvesto in neustrašeno v boju za svoje svete pravice, kakor je stal rajski, in bojni klic naj jim bo: Nabergoj!

Ne samo, kar velevala mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan — on je to storil v taki meri, kakor ne kmalu kdo drugi, in radi tega si je ta značajni rodoljub pridobil priznanje in občudovanje, do koder je segel sloves o njem. Tudi naši drugorodni sovražniki, ki bljujejo ogenj in žveplo celo na grob njegov, priznavajo na tihem, da je bil pokojni mož, kakoršnih se malo rodi v naših deželah. Njegove zasluge in njegovo delovanje bomo znali ceniti prav šele sedaj, ko ga bomo pogrešali pri narodnem delu ob Adriji.

Kakor svetla zvezda-vodnica svetijo plemeniti čini in čisti uzori z groba prvoboritelja Nabergoja v daljni trdi boji ob Adriji: duh njegov, ki plava nad njimi, pa bodi vodnik borilcem v borbah.

Slava mu, slava Ivanu Nabergoju! Večnaja mu pamjat!

Slavlje v Kanalu.

Opisali smo že v zadnji številki lepo slavlje v Kanalu, zlasti kar se tiče populanskega dela. Danes pa navajamo še nekaj iz govorov ter nekaj drugih rečij.

Ovenčanje čitalnične zastave se je vršilo okoli 9. ure na ukusno prirejenem odru na trgu. Trg je bil poln občinstva. Pozdravil je načelnik pripravljalnemu odboru v vznesenih besedah.

Na to je stopila v vsprejeto Evgenija Garlatti, ki je spregovorila:

Trobojnice dvigni se čilo — In ponosno se razvij — Sinovom Slave v ohrabilo — A vragu v grozo sij.

In privila je zastavi krasen vence v imenu Kanalskega ženstva.

Sledil je gospod Rihard Gorjup v imenu „Kanaleev“, vskliknvisi: Tu sprejmi zastava naša dar Tebi udanih sinov!

Ko sta se pripenjala trakova, so orili živio-klici in radost je sevala z vseh obrazov.

Ko je bil izvršen ta veličastni ganljivi čin, je spregovoril v imenu čitalnice gospod Andrej Petercel:

Po dolgih letih prišel je za-te, zastava naša častna, dan, da stopaš v svet v novem odelu, ki ti je poklonilo ženstvo in moštvo, vzrastlo pod Tvojim okriljem. Plapolaj čvrsto in pogumno, bodreča sinove svoje k narodnemu delu in na Tvojih potih spremelja naj Te Bog in sreča junaska!

Na grobu nepozabnega Jos. Kocijančiča je spregovoril kanalski župan g. Zega tako-le:

Slavno občinstvo!

Pevci so one čete med ljudstvom, ki širijo slavo svojega naroda med svet. Kralji vladajo narodom, a pevci sreem naroda. Med vsemi pesmami, ki jih kak narod prepeva, so pač najlepše one, katere si je sam zložil, ker nastale so o raznih prilikah in te so pravi odmev srčnih občutkov naroda — to so narodne pesmi. Narodne pesmi so prava slika naroda, so odmev njegovih krepkosti in napak, so merilo njegovega izobraževanja, kajti opevajo mu njegovi radosti in žalosti, opevajo mu ljubo sonce, rodno polje, zelene bregove, sneg in led, preteklost, sedanjost in prihodnost, sploh vse, kar se v lepi domo-

vinu nahaja. Vendar niso vsi narodi tako srečni, da bi se mogli ponašati s tako krasnimi narodnimi pesmami, kakor smo Jugoslaveni, Hrvatje, Srbi in Slovenci. To krasoto naših jugoslovanskih narodnih pesmi so pa premnogi umetniki tujih narodov že pred davnim časom spoznali, zaradi tega so tudi najlepše pobrali, okinčali so jih s svojim domačim perjem in izdali so jih potem v lepi obliki kot domače delo. Tako smo torej v preteklosti tudi v tem oziru služili drugim narodom v to, da so si z našim blagom množili slavo in čast. Toda slovanski narod je končno dobil tudi take može, ki so poznali krasoto naših narodnih pesmi, ki so jih začeli nabirati in ki si tako pokazali drugim narodom, koliko zlata imamo med seboj, in da je to zlato naše, ki si ga ne pustimo več odvzeti. Eden takih mož je bil pokojni J. K. Z. neumorno pridnostjo nabral je naši deželi premnogo takih biserov; vezal jih je v lepe vence tako, da se vedno povsodi radi pojejo. A poleg tega dodal je se tem lepim biserom tudi sopek krasnih lastnih skladb, ki služijo slovenskemu narodu v čast. Žal, da nam ga je kosa v najboljši dobi njegovega življenja pobrala; koliko bi bil on se koristil svojemu narodu!

Kaj pa je bil vzrok njegovega delovanja na tem polju? Mož ni iskal ne bogatstva, ne časti ne slave, ampak edino le iskrena ljubezen do slovenskega naroda navduševala ga je k temu trudopolnemu delovanju, zato nam pa mora biti vedno drag njegov spomin, in le svojo domovinsko dolžnost spolnimo, ako mu danes z vencem okintamo njegovo gomilo. Njega ni že davno več med nami, a pesmi njegove bodo ga vedno slavile. Zatorej slava njegovemu spominu, naj v miru počiva!

Ali pok. Kocijančič je imel svojih so-trudnikov. Nekateri njih so še med živimi, drugi pa že spe pod hladno zemljo. Ko smo proslavili Kocijančičev spomin, proslavili smo tudi spomin njegovih vrstnikov sotrudnikov in rodoljubnih Kanaleev sploh, ki počivajo na tem pokopališču. Slava njihovemu spominu!

Občinstvo okoli gomile se je odzvalo s trikratnim živio-klicem, na kar je jeden gospodov odborikov ovenčal gomilo Kocijančičevo s krasnim vencem, ponovivši, da smo s tem počastili spomin vseh sotrudnikov Kocijančičevih.

Krizarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski pisatelj H. Sienkiewicz. — Posl. Podravski.

Dalje:

Ondi se spro za marsikaj, radi jedne krave se pože več vasij in oblegajo se gradovi. Ali ono odnauje fantov in deklet? Ali ropanje trgovcev po krémah? Spomnite se starih časov, o katerih ste mi sami pripovedovali. Kako je bilo, ko je oni Valend štirideset vitezov, ki so šli h Krizarjem, zajel ter jih vrgel v ječo in jih ni izpustil poprej, dokler mu sam mojster ni poslal polnega voza srebrnjakov za-nje? Jurand iz Spihova tudi ne dela skoro ničesar drugega, a na meji ima zmerom dovolj posla.

Nekaj časa sta šla molče, med tem pa se je popolnoma zdaniło in jasni solnčni žarki so osvetlili skale, s katerimi je bil ograjen samostan.

»Bog ti lahko povsod da srečo,« reče končno z dobrodušnim glasom; »poprosi ga, naj te blagoslovi.«

Resnica je, da je vse odvisno od Njegove milosti.

»Ter misli na Bodanec, kajti o tem me ne pre-priča, da le radi Bogdanca ne pa radi one brljave deklice želiš odriniti k Jurandu iz Spihova.«

»Ne govorite tako, da se ne razsrdim. Rad jo v resnici vidim, tega ne tajim, kajti to je drugačnejša obljuba, nego ona zastran Ringale. Ali ste že videli kedaj katero lepšo?«

»Kaj je meni mar njena lepota? Več mi je mar za to, ako jo vzameš, da je hči premožnega viteza.«

Zbišku se od veselega smeha zjasni mlado lice.

»Lalko je tudi to. Nočem druge vladarice, niti druge žene! Kadar vam oslabé kosti, pa vtegnete še moje in njene vnuke pestovati.«

Matija že povsem udoben, se polnega grla nasmeji ter odvrne:

»Nó, pa naj jih bó, kakor toče. Na starost radost, a po smrti rešitev. To nam daj, o Jezus!...«

III.

Kneginja, Danuta in Zbišek so bili že poprej v Tinju, toda v spremstvu je bilo mnogo takih dvornikov, ki so ga sedaj prvič videli. Ti pa, drgnivši oči, so osupneno ogledovali krasne stavbe, močno obzidje, zgrajeno na mogočnem skalovju ter obsevano od jasnih žarkov vsahajajočega solnea. Po tem krepkem zidovju, po poslopjih in stavbah, odličnih za razne namene, po bujnih vrtovih in dobro obdelanem polju je bilo mōči oceniti ogromno bogastvo, kakoršnemu so se morali čuditi prebivalci revne Mazovije. Bilo je sicer še več starih in premožnih benediktinskih samostanov po drugih krajinah domovine, na primer v

Libuši nad Odro, v Plocku, v Veliki Poljski, v Mogilni in drugje, toda nobeden izmed njih se ni mogel kosati z onim v Tinju, ki je imel več premoženja nego marsikatera samostalna kneževina in čegar dohodki so mogli vzbujati zavist mnogih tedanjih kraljev.

Med dvorniki je naraščalo neprestano začudenje in nekateri niso hoteli verjeti lastnim očem. Kneginja, hoteča si prikrajšati pot in ob enem razvedriti svoje tovarišice, je naprosila nekega služabnika iz samostana, naj jim pripoveduje ono starodavno in krasno povest o Valkerju Močnem, katero je že slišala, toda le površno, v Krakovem.

Spremljevalke kneginje, zaslišavši ta poziv, stisnejo se tesno okrog kneginje ter korakajo počasi v solnčnih žarkih podobne prižastim cvetkam.

»O Valkerju naj pripoveduje brat Hidulf, kateremu se je on v neki noči prikazal,« reče samostanec, pokazavši na svojega tovariša, že sivolasega človeka, ki je korakal nekoliko sklonjen poleg Mikolaja iz Dolgega lesa.

»Ali ste ga videli z lastnimi očmi, pobožni oče?« vpraša kneginja.

»Videl sem ga,« odvrne turobno samostanec, kajti časih napoči čas, ko zamore mrtev človek po volji božji zapustiti podzemlje ter se prikazati svetu.«

»Kedaj napoči to?«

Redovnik pogleda svoja tovariša ter ne odgovori niti besedice, kajti po ustnem izročilu se je Valkerjev

Napis na spomeniku Kocijancičevem se glasi:

Ko zvezde luč poprej nikdar poznane,
Prisvetil nam Tvoj je duh iz nočij!
Ali Tebi so le kratke ure dane
Za taboj zgodaj nam oko rosi
Na grob, kjer struna mila je obmolnila.

Kanalska čitalnica.

Pozdrav vseh došlecev je bil popoludne ob 3. na trgu. Pozdravil je g. zupan Zega približno tako-le:

Slavno občinstvo! Mili gostje!

Med prvimi slovenskimi društvi, ki so se ustanovila na Goriskem z namenom, da zbudijo naš narod iz tužnega narodnega spanja, je bila Kanalska čitalnica. Veselica, ki jo prireja danes v proslavo svoje 35-letnice, privabila Vas je, dragi gospodje in bratje, iz vseh krajev naše mile domovine v naš trg! Sem niste došli samo z namenom, da bi videli to našo slavnost, ampak tudi, da sodelujete na njej in hočete s tem, častita gospoda, poveljati vso slavnost. Da ste se, slavna društva, v tako obilnem številu potrudila danes v našo sredo, to dokazuje pač, da se naš narod po vseh krajih naše mile domovine zaveda svoje narodnosti, da ljubi svoj jezik, da je na svojo narodnost ponosen, da vedno s ponosom izgovarja besede: „Slovenec sem!“, in da so minuli oni časi, ko je bil Slovenec na svoji zemlji tlačan tuje-rodcem.

Vsa občina Kanalska ceni visoko ta Vas prihod in sodelovanje. Zaradi tega Vas pa v imenu nje iskreno pozdravljam in kličem Vam iz vsega srca: Dobro došli, mili gostje! Pozdravljeni bodite!!

Na slavnostnem prostoru je govoril g. dr. R. Gruntar iz Gorice. Iz govora posnemamo to-le:

100 letja je naš narod jecal v jarmu tujinstva. Našemu narodu so gospodovali tujci in so žulje njegove izkoriščali v svojo korist. Za tujo korist so tirali ta naš narod od bojišča do bojišča, da so s krvjo mogli razbiti barbarstvo. A kako plačilo je bilo našemu narodu za to? Naši predniki so morali ostati sužnji, isti tujinec je tiščal naš narod ob tla, da se ta poslednji ni mogel vzbuditi, da ni posijala luč svobode tudi njemu. Vse je bilo tako, kakor da mora izginiti ta naš narod.... Ali prisel je narodom ustajenja dan, dan duševnega preporoda... V tistem času pomladi narodov vzdramili so se tudi Slovenci. Tudi v našem narodu so nastopili posamični možje, ki so jeli vzbujati narod — hiteli od vasi do vasi — vzbujaje v njem zmisel za lastne pravice. Ali zdelo se je, da tudi plemenit trud hoče ostati brezuspešen. Narodu našemu je nedostajalo naravne zaslombe, narodu je nedostajalo omike...! Tu se je započela velika naloga naših društev. Zavednejši rodoljubje so jeli ustanovljati narodna društva: pevka in čitalnice, ki so imela biti narodna izobraževališča. Ali mej tem se je tudi moč nasprotnikov vekšala. Povsodi silijo oni tudi danes v ospredje, povsodi hočejo oni vladati nad nami, povsodi hočejo biti — tudi na naši zemlji — gospodarji! In to se bo vršilo dalje in izlasi v teh krajih. Tu dobite skoro železnico in z njo pride povodenj tujcev, ki bodo hoteli vladati in gospodovati tudi tu. Tedaj pride na vas dolžnost, da pokažete, da časi izdajstva so med nami minuli za

vedno, da smo zaresno začeli ruvati iz našega naroda servilizem.

Ali ako hočemo odkloniti naval tujinstva, treba najprej, da se moremo s tujcem meriti v omiki! Oni so bili bolj srečni, njim so bile prilike ugodne, da so napredovali, mi pa — manje srečni — smo ostali zadej. Mi se moramo vspeči do omike. A v to ne zadošča sola. Tu mora delovati javna sola, kateri so podlaga — društva.

Tu je govornik proslavil kanalsko čitalnico, ki je se svojo energijo premagala mnogo-katero krizo in ki je vsikdar služila pravim narodnim namenom ter se ohranila do danes čvrsta in zdrava!

Da je usoda našega naroda tako žalostna, na tem smo krivi tudi mi sami, naša letargija. V tem okraju n. pr. obstojiti le 2 društvi. Temu mora biti konec. Mi moramo ustanovljati društva, v katerih bodo sodelovali vsi stanovi, vsi sloji. Mi moramo imeti povsodi zadostno število društev, ki bodo širila omiko med narodom, da narod pride do umevanja svoje ideje! Tedaj še le, ko narodna stvar ne bo slonela le na posamičnih prosvetljenjskih rodoljubih, ampak bo imela zaslombo v omiki naroda — tedaj bomo imeli zagotovljeno bodočnost!

Ustanovljajmo torej društva, v katerih bomo sodelovali vsi, da bo narod vsikdar primerno, dostojno in častno nastopal. V nas mora priti zadostno samozavesti in ponosa, da bomo sposobni za pozitivno delo.

Društva naj bodo kresovi, ki bodo dramlili narod od sela do sela, od grica do grica, iz društev naj svigajo električne iskre naše omike. Nekdaj smo bili hlapci, a sedaj ustanovimo si bodočnost, ko bomo gospodarji na svoji zemlji. V društvih naj pulzira naše življenje, ona naj bodo trdnjave, v njih postavimo oltarje, na katerih bo gorel plamen naše omike in ljubezni do svojega naroda.

Kdor svoj narod ljubi, ta ne bo nikdar rob!

Brzobjavke.

Iz Pazina: Čitalnica

Kanal.

Svojoj posestrimi čestita i želi još dugi niz godina uspešnog rada

Pazinska čitalnica.

Iz Cerknega: Čitalnica

Kanal.

Bratsko društvo kliče Slava

Čitalnica Cerkno.

Cerkno: Narodna čitalnica

Kanal.

Zaradi lastne veselice zadržani kličemo napredni trdnjavi ob Soči gromovit živio!

Gospodarsko bralno društvo,
Plemelj, predsednik.

Iz Sežane: Slavna čitalnica v

Kanalu.

Radi nenadnega uzroka nam žal ni mogče se danes veseliti med Vami. V duhu kličemo: živele Čitalnica, živele naša pesem, slava Kocijancicu!

Lipa.

Iz Nabrezine: Narodna čitalnica

Kanal.

Bodite ponosni na petinidesetletnico narodne čitalnice, kajti enak slučaj je v Slo-

veniji bolj edini kot redek, častita in raduje se z Vami socijalnodemokratski soti.... zčan (nečuljivo.)

Iz Solkana: Čitalnica

Kanal.

Krepko pomlajeno življenje voščimo. Da se vidimo pri stitidesetletnici sestrice solkanske. Živeli slavitelji.

Domostali.

Telegram iz Benetk:

Čitalnica Canale-Austria

Živele Čitalnica kanalska, rasti in cveti mnoga leta!

Prof. Santi.

Villa Vicentina: Čitalnica

Kanal.

V duhu sem z vami, vrli rojaki, gromoviti živio klic!

France.

Iz Ljubljane: Čitalnica

Kanal.

Osebnno zadržan radujem se z Vami na dosedanjih vseh. Pogumno naprej do narodnega cilja!

Doktor Treo.

Iz Črniča: Čitalnica

Kanal.

K imenitni spominski slavnosti častitamo najiskrenejše ter kličemo: živele kanalski rodoljubi!

Bralno društvo Selo.

Društva, katera so bila zastopana, so: Sokoli: goriski, idrijski, solkanski: „Velesila“ iz Škedenja, iz Gorice pevsko in glasbeno društvo, rokodelsko bralno in podp. društvo, Čitalnica po odposlanstvu, akad. ferijalno društvo „Adrija“ iz Gorice po odposlanstvu; Čitalnica iz Solkana; pevsko in tamburško dr. iz Podgore; pevsko in bralno društvo iz St. Andreja, bralno društvo iz Ročinja, bralno in pevsko društvo s Slapa po odposlanstvu, rokod. bralno društvo iz Tolmina, Čitalnica iz Tolmina po odposlanstvu, dobrovoljno gas. društvo iz Tolmina, dobrov. gasilno društvo iz Kanala, tamburški zbor iz Kanala.

Na koncu moramo se omeniti, da se je opazilo, da domačega kanalskega ljudstva iz vasi, to je: Deskle, Anhovo, Plave, Avče, in z desnega brega Soče ni bilo skoro nič. Tam je ljudstvo v narodnem obziru popolnoma se zaspano, kar izvira se iz tega, ker nimajo nikjer robenega društva, v katerem bi se navduševali in bodrili za narod. Treba torej, da v teh vaseh rodoljubi delujejo na ustanovitve kmetijskih bralnih društev, če tudi bo v istih le malo društvenikov, a to malo krdelce bo drugim oči odpiralo. Na delo!

DOPISI.

Iz Srbije, 25. VIII. — 7. IX. 1902.

— Gospodin urednice! — Uzasne krivice, koje se dogadjaju u južnome delu balkanskog polostrova i čine tamošnjem srbskom i bolgarskom narodu, prinudjavaju me, da se za danas sa ovim žalostnim pojavama pozabavimo.

Poznato je, da se još nalaze oko dva miliona duša Srba i Bugara pod Turskom.

Sudbina ovog siromašnog a pri tom vrlo vrednog naroda, u oblastima Stare Srbije i Makedonije, do krajnosti teška je; stanje, koje dandanes tamo vlada, nečuveno je; ono se prosto ne da zamisliti, da se onaki strašni prizori odigravaju u jednome kraju prosvetene Evrope. Po svemu sudeći tamo vlada anarhija i bezvlašće, narod je bez zaštite od nasilja Turaka i Arnauta. Ubijstva, krađe, paljevine, nasilstva, otimanja, odrođenje i poturčavanje dece, — sve je to postalo tako obično, da se prosto niko više ne iznemađuje ovakim vestima. Turske vlasti nemoćne su — u ostalom one nisu nikad ni zaštitivale pravdu naspram hrišćanskih naroda. Jednom reči: stanje je do zla Boga očajno, — upravo strašno. Dosta to, što u tim krajevima nije više Sultan Abdul-Hamid gospodar situacije, već obest Arnauta, što se najbolje dokazuje događajem, koji se je nedavno desio u staroslavnome srbskome monastiru u „Visokim Decanima“. Ova stara srbska zadužbina sina cara Lazara, — „Stevana visokog“, epkoljena je od pre nekoliko dana od Arnauta, i za oslobodjenje iste traže ovi divlji gorštaci otkup od 3000 turskih lira (oko 50.000 kruna). Pa zar nije ovo najjasniji dokaz nemoći i trulosti turske imperije? — Pa kad se još to zbiva ne samo na očigled turskih vlasti, već i stranih konzula, onda nam se nehotično nameće pitanje u komeli veku? u gdi živimo mi? jeli upravo moguće, da se sve to zbiva u prosvetenoj Europi u XX. veku? Pa zar ni ovakov jad i patnje jednoga naroda nisu kadre, da izazovu osećaj čovečanstva ni od strane diplomacije, ni od strane kulturnih evropskih naroda?!

Za mali burski narod u južnoj Africi, koji se borio za svoja politična prava, eeo je svet izražavao svoje simpatije, pri tom potpomagao moralno i materijalno. — Za ubijstvo jednog nemačkog konzula, nekih misionara, i nekoliko pokrštenih Kitajaca, mobilizuju se čitavi korovi i eskadre evropskih vojsaka protiv kitajskog carstva; — samo za sirotinu slovensku raj u Staroj Srbiji i Makedoniji rejna duše, nejma pardona; o grdneli razlike u čovečanskim i hrišćanskim osećajima! Siromašni narode, prosto si osuđen, da propadneš, a to usljed spekulativne diplomatske gramzivosti i verskog fanatizma. Takva je sudbina slovenskih naroda! Nu, ne čudimo se „velikodušnoj“ diplomaciji, što se ne može pogediti: „komeli će pasti u šake carstvo na Kosovu“, jer nam cel prošli vek dovoljno jasno dokazuje njenu nemoć; — priznali moramo, da nas zaprepastuju vesti, koje nam dolaze iz pomenutih krajeva, i čine nas pažljivim na teror rimske propagande. Ova, koristeći teške prilike tamošnjeg stanovništva r.d. sistematski na tome, da ovaj siromašni narod otudji od svoje staroslavne vere. Daklem nije dovoljno, što je ovaj nesretni narod lišen od pre 500 godina svakog čovečanskog prava i izložen svakog trenutka udarcima ostrg jutugana jedne divlje sile, koju sama poždrijava spekulacija evropske diplomacije favorisira; već mu se pri samom izdisanju i duša otima i utuđuje od svoje pradedovske vere! Žalostno! Dalje, dalje vi, nečastivi, dosta je bilo. Rim i niko drugi oborio (Dalje v prilogi.)

duh pojavljaj takrat, kadar so se v samostanu kvarili dobri običaji in ko so redovniki več, nego je bilo treba, mislili na posvetno vživanje.

Tega pa vendar ni hotel nobeden glasno priznati, dasiravno se je tudi govorilo, da ta prikazen napoveduje tudi vojno ali kako drugo nesrečo; za to pa je dejal brat Hidulf po kratkem molčanju:

»Ta prikazen ne najavlja ničesar dobrega.«

»Niti jaz bi ga ne hotela videti,« spregovori kneginja, »križavši se,« toda čemu je on prav v pekl, ker — kakor sem slišala — se je on grozno maščeval za grozno krivico, ki se mu je zgodila.«

»Ako bi mu bilo tudi vse življenje čednostno,« odvrne redovnik, »bil bi vsekako le pogubljen, ker je živel v paganskih časih ter še s svetim krstom ni bil opran izvirnega greha.«

Po teh besedah se kneginji naježé obrvi, kajti spomnila se je, da je tudi njen veliki oče, katerega je ljubila z vso dušo, umrl v paganskem praznoverju ter radi tega tudi mora goreti vso večnost.

»Mi poslušamo,« je rekla čez nekaj časa.

In brat Hidulf jame pripovedovati:

»Bil je v paganskih časih mogočen knez, katerega so radi njegove velikosti imenovali Valkerja Močnega. Ves ta kraj, kolikor ga obseže oko, je bil njegova last, in na bojne pohode je vodil razun pešcev po sto jezdecev, oboroženih s kopji; kajti vsi knezi na zapadu tje do Opolske, na vshodu pa do Sandomira,

so bili njegovi vazali. Njegovih čred nihče ni mogel sešteti, v Tinju pa je imel še poln stolp denarja, kakor ga imajo sedaj Križarji v Marnburgu.«

»Vem, da ga imajo!« poseže mu kreginja Danuta v besedo.

»Ali pri tem je bil kakor orjak,« nadaljuje redovnik, »ki je ruval hraste s korenino vred, v lepoti in v petju ter igri na pljunko se pa nihče ni mogel kosati z njim. A enkrat, ko se je mudil na dvoru kralja francoskega, se je zaljubila vanj kraljica Helgunda, katero je hotel dati oče na slavo božjo v samostan, in je zbežala z njim na Tinjec, kjer sta živela skupaj v divjem zakonu, ker ju nobeden duhovnik ni hotel poročiti. V Vislici pa je bival takrat Vislav Lepi, potomec rodu kralja Popela. Ta je enkrat za časa Valkerjeve nenavzočnosti opustošil ta tinjski kraj. Njega je Valkerj vjel in ga odpeljal v Tinjec, v sužnost, ne zmeneč se za to, da je vsaka ženska, ki je zagledala Vislava, bila takoj pripravljena zapustiti očeta, mater in svojega moža, samo da ugasi z njim svojo ljubavno poželenje. Tako se je zgodilo tudi s Helgundo. Enkrat je za Valkerja izumila take vezi, da jih on, dasiravno orjak, ki je ruval hraste, ni mogel pretrgati ter jih je dala Vislavu, ki je zvezal Valkerja in ga odpeljal v Vislico. Toda Ringa, Vislavova sestra, zaslišavši v ječi Valkerjevo petje, so se zaljubila vanj ter ga rešila iz ječe, on pa je razsekal Vislava in Helgundo z mečem in njuna trupla pre-

pustil vranom, sam pa se je vrnil z Ringo v Tinjec.«

»Ali mar ni prav storil?« vpraša kneginja.

Brat Hidulf pa reče:

»Ako bi bil sprejel sveti krst ter Tinjec oddal Benediktincem, bil bi mu nemara Bog odpustil grehe; ker pa tega ni storil, radi tega ga je zemlja požrla.«

»Ali so že bili tedaj Benediktinci v tem kraju?« Benediktincev še ni bilo, kajti takrat so živeli tukaj zgolj pagani.«

»Ali kako je on mogel sprejeti sveti krst in pokloniti jim Tinjec?«

»Ni mogel... in prav radi tega je bil obsojen na večne muke v pekl!« odvrne redovnik resno.

»Resnica je, kar pravi!« ponovi nekoliko glasov.

Toda v tem hipu so se že približali k poglavitnim samostanskim vratom, pri katerih je pričakoval kneginjo opat na čelu velike množice redovnikov in plemstva. Posvetnih ljudij: ekonomov, odvetnikov, prokuratorjev in različnih samostanskih uradnikov je bilo zmerom mnogo v samostanu.

Mnogi kmetje in celo mogočni vitezi so dobivali dokaj samostanske zemlje v »leno« in ti so kot »vazali« radi prebivali na dvoru svojega prednika (suverena), kjer so pri velikem oltarju lahko dobivali darove in vsakoršne dobrote, a to večkrat za kako neznatno uslugo, za kako srečno izbrano besedo, ali za trenutek dobre volje mogočnega opata. Pripravljene slavnosti v glavnem mestu so tudi privabile množico kakih

je staru Jermensku svojim nehrščanskim fanatizmom; pokrenuo krstaske ratove u cilju osnivanja katoličkih kneževina u Palestini; i zavezao inkviziciju u Španiji; upropastio Poljsku, stvorio bartolomejske noći u Francuskoj, naredio spaljivanje u Českoj; i vrši dan danas nebratsku i nečastivu ulogu u stidnim događajima u hrvatskoj metropoli u Zagrebu; a stali spremaju ovi fanatični inkvizitori u staroj Srbiji u Makedoniji, to vederemo se vivremo!

Jugosloven.

Trnovo pri Gorici. (Izjava.) — Podpisani odbor pevsko-bralnega društva „Orel“ na Trnovem pri Gorici, v odborovi seji polnoštevno zbran, obsoja zlobno-zavistarsko pisavo „Primorskega lista“ v št. 34. in 36. t. l., v katerem se dopisnik podlo zaletava v društvo in osebo g. predsednika.

Izjavljamo istocasto, da sta oba dopisa v popolni vsebini neosnovana ter zlobno zlagana, kar moremo s pričani in spisi dokazati. Trnovo pri Gorici 7. septembra 1902.

Andrej Rijavec, podpredsednik l. r.; Anton Volk, tajnik l. r.; Leopold Volk, blagajnik l. r.; Ivan Rijavec l. r., Anton Rijavec l. r., Leopold Rijavec l. r., odborniki.

Dostavek uredništva: Častiti gospod „pač“ na Lokvah ima tu najlepši odgovor od prošlih mož naroda. Povemo mu se to, da ulegne pasti v gr zen „pač“, ako bo se iskal naše dopisnike tam, kjer bi jih on sam najraje videl, da bi udrhal po njih in jih ovajal podčavenskem gospodu Janezu za domoljubno delo v deželni solskem svetu. Takrat se je g. „Pač“ zmobil, pa mu se prizanesemo, dasi imamo o njem dovolj grdiva za prav interesanten — „pač“. Le čudno, da dandanes pobožni bojevnik za Kristovo vero ne morejo živeti brez obrekovanja in sovraštva! —

Ako ne neha, mu povemo prihodnje, kako je neko neke pomagal kravaricam krave pasti, ter naj si zapomni, da kdor ima stroho krita s steklom, naj ne meče kamenja krog sebe.

Domate in razne novice.

Za „Narodni sklad“ so zložili v Fratrikovi gostilni pri Sv. Luciji pri igri „Kljame kralja“ K 224: Anton Kragelj, Josip Golja, Josip Ljupšek, Iz. Fr., Iv. Fr.

Pevskemu in glasbenemu društvu je daroval neimenovan gospod 3 krone. — Hvala mu!

„Pevsko in glasbeno društvo“ naznanja p. n. pevkam in pevcem, da odpadajo za nekaj časa pevske vaje, dokler ne pride novi pevovodja, kar pa se zgodi kmalu.

Dalje se opozarjajo p. n. starši, kateri hočejo vpisati svoje otroke v glasbeno solo, da se naznanijo dnevi vpisa v „Soči“. Priporočamo, da se spravi glasbena in perska sola v lep red, tako da bo mogla povsem odgovarjati svojemu namenu.

Naše priloge. — Da odškodujemo naročnike vsaj deloma, ima „Soča“ ob sobotah priloge. Izjeme le tedaj, ko je tiskarna tako preobložena, da jih ne more izdelati. Danes je celo 4 strani priloge. Berila torej dovolj.

† **Pogreb g. Ivana viteza Nabergoja.** — Truplo viteškega pokojnika je ležalo v

prilici sobi na levo; tržasko pogrebno društvo je oskrbelo mestno prireditel mrliske sobe, ki se je napolnila se z mnogostevilnimi venci.

Pogreb je bil včeraj ob 10^{1/2}, predpoludne. Trst in okolica sta poslala odlično število častilcev in prijateljev; trumoma so prihajali od vseh strani. — Tudi Istra je poslala nekaj zastopnikov, med njimi prvaka prof. Spinčič in dr. Trinašič. — Iz Ljubljane sta došla višji svetnik dr. Ferjančič in dr. Kušar kot zastopnika narodno-napredne stranke, gg. Fr. Povše in dr. Žitnik za klerikalno stranko, in med drugimi je zastopal pisatelj g. V. Holz banko „Slavijo“ katere zaupnik je bil Nabergoj od njene ustanovitve.

Goriška je bila tudi dobro zastopana, in sicer skoro vseskozi moške narodno-napredne stranke. Iz Gorice samo „Sočin“ lastnik. Sežana, Lokve, Divača, Povir, Zgonik, Tomaj, Skopo, Nabrezina, Komen, Devin itd. so poslali na Prosek svoje zastopnike.

Proti 10. uri je bilo že vse živo po Proseku, kjer je plapolalo lepo število trobojnic v zlobni obleki. — Pevsko društvo „Hajdrih“ se je udeležilo korporativno z zastavo. (Pevci nosijo lične čepice). Oni so nosili rakev, vence, križ. Ko so prinesli krsto na hišni prag, so ganljivo zapeli „Nad zvezdami“, in na to se je sprevod počasi pomikal v cerkev. Ondi so pevci zapeli „Blagor mu“, ob odprtem grobu pa še dve žalostinki — Prof. Mandič je govoril ob grobu dičnemu pokojnemu zadnje slovo. Malokatero oko je ostalo suho. — Na to je prekrasno govoril se g. dr. Ferjančič, ki se je poslovil od njega kot prijatelj, kot tovariš v državnem zboru, naglašujoč velike zasluge pokojnikove za narod in domovino. — Polagoma smo zapuščali pokopališče in pozneje tudi Prosek, neseti s seboj hvaležne sponine na vrliga prveboritelja tržaskih Slovencev. Slava mu, dokler bo živel narod naš!

Za solstvo v Trstu. — Jutri bo v Trstu velik man fest ojski shod za slovensko solstvo. Nečuvana je krivica, katera se godi Slovincem na tržaskih tleh glede solstva, ali ne le tam, marveč takisto povsodi, kjer gospodarijo Lahi. Gelo v Gorici se ne moremo dokopati do primerne slov. ljudske sole, toliko manj, odkar je „narodno vodstvo“ vrzlo to vprašanje med staro šaro... Upliv sole v narodnostnem oziru tam, kjer živimo mešano, je velikansk. To vedo dobro Lahi, zato pa se, podprti od vlade, branijo tako trdovratno, dati Slovincem sole; njan je do tega, da se mi čim prej polastimo, v to svrhu pa naj služi ljudska sola. Posebno v Trstu so se zakleli, da Slovinci ne smejo dobiti nikake sole, da se čim bolj polastijo. Ali med Slovinci v Trstu vlada že lep čas nepretržno gibanje, ki meri na to, da se dajo Slovincem potrebne sole. In to gibanje dobi jutri zopet krepkega duška. Glasno bo donel jutri klic od Adrije: Dajte Slovincem, kar je njihovega, dajte jim sole! K temu klicu se pridružujemo tudi mi, kličoč: Dajte nam sol povsodi, kjer jih zahtevamo, kajti zahtevamo jih le tam, kjer nam priličejo po zakonu in po naših potrebah! Na to stran se moramo bojevati kar najenergičneje.

Tržaski namestnik grof Gočs je sel 10. t. m. na dopust, in sicer je dobil do-

pusta več tednov. Ta čas pa se menda izvrši imenovanje njegovega naslednika.

Deželni zbor goriški bo sklican baje v kratkem, morda celo še ta mesec ali v prvi polovici oktobra, da reši razne nujne reči, med njimi tudi povišanje učiteljskih plač. — To je verjetno tim bolj, ker se čuje vedno zatrdnevalneje, da bo državni zbor sklican šele koncem oktobra, na kar bo do novega leta malo ali nič časa za zborovanje deželnih zborov.

Vipavska železnica. — 15. september, ki je bil trobentan v svet kot najpoznejši dan otvoritve, je že tu, ali še nič ne vemo, kdaj bo otvorjena ta „polzevka“. — V uradnem „Conductorju“ je pa že sprejet v ozi r. d. Oglejmo si ga.

Vlaka bosta — ie dva mešanca na dan z vozovi II. in III. razreda in sicer:

zjut.	zvečer		zjut.	zvečer
8:50	7:15	oh. Gorica	6:45	6:20
9:03	7:27	St. Peter	6:34	6:09
9:17	7:40	Volejadraga . . .	6:22	5:54
9:30	7:53	Prvačina	6:08	5:39
9:40	8:03	Dornberg	6:03	5:34
9:51	8:13	Selo	5:53	5:21
10:04	8:26	Kamnje	5:39	5:06
10:12	8:34	Dobravlje	5:31	4:58
10:21	8:41	Sv. Križ-Gesta . .	5:25	4:52
10:30	8:50	oh. Ajdovščina . .	5:15	4:40

Cena bo baje 52 kr. za III. razred in najbrže dvakrat toliko za II. razred.

To je perspektiva, katere se nikdo ne more veseliti! — Predvsem je neobhodno potreben vsaj še jeden redni vlak na dan, ob nedeljan in praznikih pa še četrti, n. pr. odhod iz Gorice po zimi ob 1. pop., po leti pa ob 3. pop., povratek iz Ajdovščine po zimi ob 6., po leti ob 8. ali še pozneje. Cena je odločno previsoka. — Kaj dela upravni svet? Nič, nič, zopet nič!!

Pri poskusni vožnji se je pripetila že — prva nesreča. V petek zjutraj je odšel iz Ajdovščine vlak z dvema vozovoma v Gorico po komisijo, katero je pripeljal srečno v Ajdovščino iz zvečer nazaj v Gorico. — Ko se je pa vračal prazen iz Gorice, je bil pri Dornbergu tir slabo nastavljen in vlak je zdrčal iz tira v klado pragov. Drugi dan je došla lokomotiva južne železnice iz Gorice ter srečno spravila vse zopet na pravi tir. — Pravilo, da je škoda le neznatna.

Mednarodni most med Mirnikom in Ibanco so otvorili slovesno 11. t. m. ob navzočnosti naših in laskih oblastij. Po kolavdaciji se je izvršilo blagoslovljenje toli od strani mirniške kolikor tudi ibanske duhovščine. Most je dolg 24 m, širok 4 m; je železen ter stoji na kamenitih stebrih. Po blagoslovljenju je bil banket. Župana iz Kožbanc, kamor spada Mirnik, ni bilo poleg.

Prirodni človek. — Pišejo nam iz Gor. Vrtojbe: Misli sem, da sem v Kristovi dobi, ko sem zagledal lepega popoldne moža v obleki, kakor so nosili Kristovi apostoli in Kristus sam. Bosonog, gologlav, s krasnimi plavimi kodri in odet s preprosto enostavno togo iz sivga navadnega platna — pravi tip iz Kristusove dobe.

Ta mladenič je Rajko Janasch, rojen v Frankobrodu 15. jan. 1872. Obiskoval je

ljudsko solo in se potem v Berlinu učil steklarstva. Dobil je 1. 1896. pljučnico — zdravnik so nad njim obupali. Tedaj gre Janasch v gozd in začne živeti drugo življenje. Njegova obleka je bila in je še zmerom preprosto enostavno platno, njegov živež sadje, jagode, korenjike, njegovo ležišče — priroda, trava — po leti in po zimi, v dežju in v lepem vremenu. Njegovo zdravje se je utrdilo, ne pozna ne prehlajenja, ne kašlja, ne druge bolezni. V tekanju in plavanju je dobil vselej prvo darilo.

Bil je tudi vojak, ali on ni hotel poznati višje oblasti, ni hotel ubijati bratov — ker je vojska po njegovem principu brezpotrebno zlo in odložil je orožje. Potisnili so ga v norišnico, ali so ga kmalu izpustili.

Na to je začel detati propagando za prirodno življenje, za „nazaj k naravi“.

Prepotoval je dosti sveta. Povsod je bil lepo vsprejet in imel je povsod obilo poslušalcev. Vsi listi, koder je hodil, so se obsirno bavili z njim in so z njim večinoma simpatizirali. Nazivali so ga „apostol zdravlja, interesanten gost, svetovni potovalec, apostol prirodnega življenja, novi Mesija, novi Rabi, gozdni človek itd.“ Fotografiran je bil večkrat kakor od dvornega fotografa na Dunaju Ch. Seolik, Chevreton & Botini v Rimu itd. Po njegovi podobi so udolbili v Rimu Kristusovo soho, ker je sličen Kristu. — Cirkus Barnum & Barley ga je hotel pridobiti zase za 10.000 gld. letne plače, ali on je odklonil, ponudbo, ker je bila proti njegovemu principu.

Potoval je po Nemčiji, Franciji, Avstriji, Španiji, Švici, Afriki, Palestini, Italiji in dno 6. t. m. je prišel po 12 dnevni pehoji iz Rima v Gor. Vrtojbo „Na Claufovem“ v hišo prijatelja-vegetarijanca Schwarza, kjer ostane čez zimo.

Italija ga je izmučila, ker ni bil dobro vešč jezika, zdaj je duševno truden, želi si počitka, rad bi spal enkrat na svoji lastni zemlji — želi si miru.

R. Janasch je interesanten! V Gorici misli predavati o svojem ozdravljenju, o prirodi! Vsakega rad vaprime, ker ljubi vse ljudi, rastline in živali, „ker vsi smo otroci matere zemlje“. Žal mu je, da ni vešč slovenskemu jeziku — na pa 5 jezikov.

Vegetari so že dolgo na Goriškem. Dobro bi bilo naviti se obsirneje z njimi, ker nekatere njihove ideje in nazorji so veskakor vsprejemljivi. C.

Ivan Nabergoj in dr. Anton Gregorčič. — Pred volitvami v državni zbor je prisla deputacija tržaskih gospodov v Gorico, da se pogovori z narodno-napredno in klerikalno stranko, če bi bilo mogoče odstopiti mandat V. kurije, kateri gre Slovincem, g. dr. Laginji. Na naši strani so našli gospodje iz Trsta, kar so iskali, ali dr. Gregorčič se je z raznimi izgovori in sklicevanjem na svojo stranko izvil takisto sladko, kakor zna on. Mož je imel takrat že zasnovane spletke s Furlani in dr. Pajerjem, in je bil že gotov, da bo izvoljen v V. kurijo. Zato ni hotel nič slišati o kakem odstopu v prilog dr. Laginje. Zgodilo se je torej, da je bil izvoljen dr. Gregorčič.

Ker se mu je posrečilo, opehariti na izdajski način narodno-napredno stranko za mandat v V. kurijo, je koval naklep na na-

svazalov iz raznih in oddaljenih krajev in ti, katerim je bilo radi gneče težavno dobiti prenočišča v Krakovem, so se nastanili v Tinju. Vsled tega je „bas centum villarum“ zamogel pozdraviti kneginjo s številnejšim spremstvom nego drugokrat.

Bil je to človek visoke rasti, suhega in razumnega lica, s plešo na temenu ter z nižje nad ušesi z osiveli lasmi obraščeno glavo. Na čelu je imel brazgotino od rane, katero je dobil očitno v svojih mladostnih letih; oči je imel presunljive, ki so zrle kaj ponosno izpod košatih obrvi. Imel je na sebi habit, kakor drugi redovniki, toda vrh habita je nosil črn plašč, podšit s škrlatom; okrog vratu je imel zlato verižico, na katere koncu je bil obešen takisto zlat, toda z dragimi kamni ozaljšan križ kot znamenje opatske časti. Vsa njegova unanost je kazala ponosnega, samozavestnega človeka, avajenega zapovedovati.

Kneginjo pa je vsekako sprejel vljudno, celo s pokorščino, ker se je spominjal, da je bil njen mož istega rodu mazoveških knezov, katerega potomca sta bila celo kralja Ladislav in Kazimir in po ženskinem sorodstvu tudi sedanja kraljica, vladarica jedne izmed največjih držav na svetu.

Stopivši čez prag na vratih, je pripognil nizko glavo ter blagoslovivši kneginjo, Ano Danuto in ves dvor, dejal:

„Bodi nam pozdravljena, milostljiva gospa, na revnem samostanskem pragu. Naj te sveti Benedikt

iz Mursije, sveti Mavricij, sveti Benedikt iz Aniane, sveti Bonifacij in sveti Janez iz Tolomeje, ti naši patroni v večnem veselju živeči oblagodarijo z zdravjem in srečo, naj pošiljajo na te sedemkrat na dan blagoslov ves čas tvojega življenja.“

„Morali bi biti gluhi, ako ne bi uslišali besed tega velikega opata,“ reče kneginja, „to pa tim več, ker smo prišli semkaj k sveti maši, pri kateri se izročimo njihovemu varstvu.“

Po teh besedah poda kneginja opatu roko, katero on, poklekivši vljudno na jedno koleno, po viteški šegi poljubi in potem sta šla skupaj skozi vrata. Očividno so jih že pričakovali z mašo, kajti v tem hipu so zadoneli zvonovi in zvončki, trobeci so zatrobili pri cerkvenih vratih kneginji na čast na velike rogove, katerih glas je široko odmeval okrog, zopet drugi so vdarili po kotlih, narejenih iz medi ter prevlečenih z kožami. Na kneginjo, ki se je rodila v krščanski krajini, je imela doslej vsaka cerkev velik utis; tim večji utis pa je še imela na njo cerkev v Tinju, kajti kar se lepote tiče, se je le malokatera mogla kosati z njo. Po cerkvi se je razprostiral mrak, samo pri velikem oltarju so prodirali skozi okna jasni trakovi svetlobe, mešajoči se z zarjo sveč, ki so osvetljevale pozlačene kipe in rezbarije.

Redovnik, imajoč na sebi mašno opravo, so je priklonil kneginji in na to jel služiti sveto mašo. Kmalu se je jel dvigati kvišku duhteč dim, kateri,

zakrivši duhovnika in oltar, se je povspenjal v oblakih proti stropu, povečšajoč tajnost in slavnostni tip cerkve. Ana Danuta je pripognila glavo, podprla si lice z obema rokama ter jela vneto moliti. Ko pa so se oglasile še orglje, ki so bile trkrat še kaj redka prikazen, ter jele časih bučeč pretresati ves ta prostor, časih pa zopet doneti s tihimi, rekli bi angeljskimi glasovi, pa je dvignila kneginja oči kvišku, in na njenem licu se je pojavljalo poleg pobožnosti in strahu tudi brezmejno razkošje, in onemu, ki jo je gledal, se je moglo zdeti, da vidi pred seboj nekako blaženo ženo, ki gre zamaknena v odprto nebo.

Tako je molila med pagani rojena hči Kiejestutova, katerega se je v vsakdanjem življenju takisto, kakor vsi ljudje tistega časa, iskreno in zaupno spominjala imena božjega, ki pa je ipak dvigala oči v hiši Gospodovi z otročjim strahom in s pokorščino do njegove tajne in neizmerne moči.

A takisto pobožno, dasiravno nemara z manjšim strahom, so molili tudi ostali dvorniki. Zbišek je klečal med Mazurji, kajti samo dvornice so šle s kneginjo naprej ter se priporočal varstvu božjemu. Časih pa se je ozrl po Danuši, katerega je sedela s pobešenimi očmi poleg kneginje, ter si mislil, da je postal vitez take deklce in da ji ni obljubil kake malenkosti.

(Dalje pride.)

klep, kako bi jo opeharil tudi v četrti. Misli je in misli, in v teh mislih se je spomnil — Ivana Nabergoja; hitro je naredil načrt, po katerem izigra tega uzor-prvoboritelja proti narodno-napredni stranki. Ponudil mu je kandidaturu, češ z Nabergojem izpodbijem tla narodno-napredni stranki, za njega bo vse navdušeno, agitirati se bo dalo zanj imenitno, zlasti po Krasu, in izvoljen bo, seveda ne kot klerikalec, ali narodno-napredna stranka bo ob mandat.

Pokojni Nabergoj je bil silovito indigiran, in to po vsej pravici, kajti pač najskrajnejša nesramnost je bila ta: hoteli izkoristiti jednega Nabergoja proti naši stranki. Nabergoj je odgovoril Gregorčiču sicer uljudno ter odklonil ponujano kandidaturu, ko so pa vlovili svetnika Rutarja za kandidata, je pa vzkliknil: Ubogi Rutar!.....

Nabergoj se je pokazal v tem slučaju moza nasproti grdemu spletkarju, ki je šel v svoji predrznosti tako daleč, da je hotel zlorabiti celo ime Nabergojevo v svoje grde namene. Nabergojevo indigacijo mora umeti pač vsakdo, Gregorčičevo ravnanje pa umej, kdor more!

Oj, ta Jaka Fon! — Zvit je ta nunc, kakor pravi prislovica, bolj od kozjega roga, ali tako zvit pa le ni, da bi se nam izvil. Še druge tičke smo ugnali v kozji rog, pa bi ne Jaka Fonovega? Ta lisjak nam je bil pisal s podpisom Andrej Skočir št. 35. v Potokih ono dopisnico, katero smo priobčili pred tednom dni. Mislili smo takrat, da je pač pregovoril Skočirja, da je odpovedal „Primorca“ ali pa da mu je plačal „Prim. List“. Toda stvar je vse drugačna. Andreja Skočirja ni doma, marveč je na Koroškem, in nič ne ve, kaj počne Jaka Fon, vulgo „ta mičkena reč“, v Potokih v njegovi hiši. „Primorec“ je prihajal v hišo, ko je gospodar z doma. Jaka je prišel, ga videl ter hitro sklenil, zadušiti „Primorca“, ker se ga boji kakor gada na cesti. Morda je govoril kaj z domačimi pri Skočirjevih — konec pa je ta, da je v odsotnosti in brez vednosti Andreja Skočirja odpovedal „Primorca“ s tako robotimi besedami, kakoršnih je pač zmožen le robatež. Skočir je naš naročnik že 10 let, te dni pa je naznanil svoj polni naslov na Koroškem, kamor se mu sedaj pošilja „Primorec“.

Tako priliko torej je porabil Jakec, da je izlil svojo zolč nad „Primorcem“, ali vseh je slab, kajti pri Skočirjevih ostane vseeno „Primorec“. Sedaj hodi na Koroško, ko pa se vrne Andrej domu, pa bo hodil v Potoke na št. 35 — pa če se Jaka Fon petnajstkrat na glavo postavi!

Ali je tako postopanje pošteno ali nepošteno, o tem pa je sodba le ena.

Kurat Štrancar nam piše: Ni res, da bi bil jaz glede zadnjih občinskih volitev v Rihembergu okoli letal; res je pa, da nisem niti koraka storil v tem oziru iz svojega stanovanja.

Ni res, da bi se bil kje izrazil, da, ako ne zmaga katoliška stranka, gre sv. Duh iz Rihemberga.

Ni res, da bi bil prigovarjal kakega Rihemberčana, naj gre volit za Pavličovo stranko razun, kar je res, svojemu bratrancu v svojem stanovanju v Štanjelu, ko me je prišel obiskat. Ko je pa kazal mržnjo do gosp. Pavlice, sem koj odnehal in o tej stvari nadalje molčal.

V Štanjelu, 5. sept. 1902.

Jožef Štrancar

kurat v Štanjelu na Krasu.

Oj, aba uredništva. Ker nočemo delati nikomur krivice, priobčujemo to. Prosimo pa zajedno naše p. n. dopisnike, da se oglašijo v tej stvari.

V Mirnu žugajo strojarski delavci s štrajkom. Preteklo nedeljo je imel tam shod Kopač iz Trsta. Pojašnjeval je program demokratske stranke in navduševal delavce za svoje ideale. Tovarnarji so pričakovali, da se jim napove že z 10. t. m. splošen štrajk, a ni ga bilo. Delavci se pa še vedno pripravljajo zanj. Kakor čujemo, zahtevajo 30% povška v svoji plači in 1 uro manj dela na dan. Zahteve so velike in dvomimo, da bi jim mogli delodajalci ugoditi. Obrt trpi vsled tega žuganja, ker se tovarnarji boje vložiti kože v delo, dokler se te difference ne poravnajo. Delavci pa menda nalašč čakajo, da bi potem koj pričel s štrajkom, ko gospodari denejo v delo večje število kož. Bilo bi želeli, da se vsa stvar poravna mirnim potom, da preveč ne trpi naša domača strojarska obrt, katera je v Mirnu jako razvita. Zato

priporočamo previdnosti gospodarjem in delavcem!

„Prim. List“ in dr. Tuma. — „P. L.“ pravi, da je nameraval dr. Tuma preseliti se v Trst in prevzeti vodstvo — socialnih demokratov. Toda „pogajanje“ da so se — razbila.

Kakor „P. L.“ ničesa ne verujemo, tako tudi ne tej gorostasnosti. Ali more „P. L.“ dokazati tako težko obdolženja? Da jih ni sram!!

Socijalnodemokratski shodi. — Z Nabrežine nam poročajo, da so imeli soc. demokratje tam dne 4. t. m. javen shod, na katerem je govoril g. Kopač iz Trsta. S tem dnem je namreč potekla pogodba delavcev in delodajalcev, sklenjena po lanskem štrajku. Torej je slo za to, kaj storiti za bodočnost. Kopač je zvrčal vso krivdo propadanju klesarske obrti na ledja delodajalcev in končno predlagal, naj se jim pogodba zopet predloži v potrjenje za nedoločen čas. Predlog je bil sicer sprejet, ali nekam težko je slo. Kopač je hotel tudi, naj se vsi mali obrtniki pridružijo soc. demokratični stranki.

V nedeljo je imel Kopač shod v Gorici pred slov. delavci, katerim je razlagal, kaj so in kaj hočejo soc. demokratje. Popoldne je šel v Solkan, kjer se mu pa ni predobro godilo, kajti shod je bil razpuščen.

Kobariško kaplanče zopet rogovili po „Prismojencu“. Hvali se radi ustanovitve kat. bralnega društva, govori o obstreljenem bivolju (o „obstreljenih“ ljubimcih noče govoriti!), o nesramnosti in podlosti („rečem ti, da mi ne porečeš!“), in ko se obregne ob geslo: Vse za omiko, svobodo in napredek, za kar ono nima nikakega smisla, vsklika: Hlinavci — in konec je dopisa iz Kobarida!

Take pisave iz peresa Ciril-Metoda smo že navajeni. — Se ne čudimo nič, čudimo pa se, da ta božji namestnik (o jej! o jej!) tako previdno molči o tistih 500 goldinarjih!! Ali o teh ne črhne nikdar nobene besede?!

Kobarid. — Vodstvo podružnice sv. Cirila in Metoda naznanja, da bo letni zbor dne 18. septembra t. l. v gostilni pri „Blažu“ ob 2. popoldne.

Iz Šempasa. — „Pretekla praznika smo neprenehoma videvali tukaj gospoda Janeza izpod Čavna, zdaj deželnega odbor-nika. Svoj „kvartir“ je imel seveda v farroržu. Nekam skrivnostno je prišel, bival tu in odsel. Zakaj? — Nekdo meni, da ta mož „deželno odborništvo“ imenitno rabi za — politiko. Ko be žakelj poln, se odveže sam. To naj si zapomni g. Berbut.“

S kolesom je prevrnil pred nekaj dnevi 29 letni Peter Kobal s Tolminskega 69 letnega kmeta Antona Vechieta na potu na Grčino. Starček je naznanil Kobala redarstvu.

Padel je s češpe v Ločniku neki Talianut. Padel je tako nesrečno, da je drugi dan umrl. Bil pa je tudi že star.

Izlet v Monastero. — Tržaški kmetovalci so izleteli danes v Monastero na uzorno posestvo g. barona Ritter-Zahonyja.

Tatovi bicikljev. — Neki Fr. Svetec je služil v Ljubljani za pekovskega pomočnika. Izposodil si je od nekega Aviča kolo, in s tem jo je ubral proti Gorici. Prišel je srečno v solčno Gorico, ali tu so ga prijeli redarji, ko je hotel prodati kolo za nizko ceno.

Trije mladi psički za luksuz, lepe in male rasti, črne barve z rdečimi nogami, so na prodaj pri g. I. pl. Grimmerju, grajskaču v Solkanu.

Slovenska šolska Matica. — V odborovi seji tega pedagoško - književnega društva dne 4. t. m. so se vzeli na znanje poverjeniki, ki so se nastavili izza zadnje seje. Nova poverjeništa se osnujejo za Celje (mesto). Novo mesto, II. drž. gimnazijo in realko v Ljubljani. — Za l. 1902. dobe društveniki troje knjig: 1) Pedagoški Letopis, obsegajoč poročila o posameznih učnih predmetih pedag.-znanstvene razprave, poročilo o društvenem delovanju in imenik članov; 2) Učne slike, t. j. po formalnih učnih stopnjah prirejene obravnave vseh beril, nahajajočih se v sedanjih Abecednikih in Začetnicah; 3) Realne knjižnice II. snopič: nadaljevanje Apihove zgodovinske učne snovi za ljudske šole. — Določil se je tem knjigam obseg; izbrale so se izmed ponudnikov najcenejše tiskarne, ki prevzemo delo. Ker so rokopisi že večinoma pripravljeni, se začne knjige prav v kratkem tiskati, tako da jih dobe člani še pred Božičem. — Matica namerava izdati tudi kratke realne knjižice

za učence najvišjih razredov. — Dalje izda in založi navodilo k Črničevi I. računici v obsegu 5 tiskanih pol. Cena iztisu je 1.20 K. Knjižica se že tiska in jo bode v nekaj dneh dobili pri odboru in pri ljubljanskih knjigotržcih (tudi pri J. Bahovcu, trgovcu s papirjem). Poštino je posebej plačati. — Sklenilo se je, da priredi Matica tudi letos pedagoška in znanstvena predavanja v Gorici (g. prof. Bežek) in v Ljubljani (o Božicu g. ravnatelj H. Schreiner o formularnih učnih stopnjah). — Društvo stopi v dogovor s „Hrvatskim pedagog. književnim sborom“ zaradi vzajemnega dobivanja knjig, ki jih izdajata društvi. Konečni sklep se prepusti občenemu zboru. — Slednjič se obrača odbor še enkrat po vseh, ki nameravajo pristopiti k društvu, naj se podvizajo z letnino 4 K, da more odbor še v pravem času določiti število iztisov posameznim knjigam. Ker se veliko poverjenikov ni vpslalo nabranega denarja, oziroma zglasila svojih članov, se prosijo, da to takoj store. Priporočni se, da se je v okrajih, ki so že zglašeni, število članov v primeri z lanskim letom dokaj pomnožilo.

ODBOR.

Ustavili smo „Sočo“ že s 1. t. m. vsem onim naročnikom, ki na račun leta 1902. niso še nič plačali. Izjem smo naredili le prav malo.

Kdor torej „Sočo“ ne dobiva več, je upisan v seznamu — dolžnikov. S tem pa se ni vse končano, kajti vsakdo mora plačati svoj dolg.

Pri „Slovanski knjižnici“ smo že naredili red, da mora vsakdo plačati naprej; zdaj je prišla na vrsto „Soča“. Po vsem svetu je tako, bodi tudi pri nas!

Za naš „Kažipot“. — Bliza se čas, ko bomo zbirali nove podatke za „Kažipot“ l. 1903., oziroma spremembe, ki so se dovršile od lani. — Ob tej priliki opozarjamo vse gg. trgovce, obrtnike in druge rojake, ki imajo v tem oziru kake želje, da se sami oglašijo. — Oglašijo naj se posebno tisti, ki so bili lani izpuščeni ali so v tem letu ustanovili kako trgovino ali obrt...

„Kažipot“ je danes jako važna, mnogo rabljena knjiga. Ona je nekako zrcalo naše dežele v mnogem oziru. Zato bodi točna, kolikor je to v človeških močeh. Da bodo podatki kolikor le mogoče novi, knjiga ne pojde v tisk pred decembrom, ker smo nabavili toliko materiala, da je postavljena cela.

Oglase sprejemamo že zdaj. Za prednostne strani velja načelo: kdor prej pride, prej melje!

30.060 kron znaša glavni dobiček olomuške razstavne loterije. Opozarjamo, da je zrebanje nepreklicno dne 25. septembra ter se izplačajo posamezni dobički od prodajalcev v gotovini le z 10% popustom.

Razgled po svetu.

Dogodki v Trstu. — Camberjev „Il Sole“ je prijemal v zadnjem času ostro soc. voditelje, zahtevaje od njih račune o svotah, nabranih ob raznih prilikah. Soc. demokratje so sklenili, maščevati se, in sicer, ker ni slo več drugače, s pestjo. Hoteli so napasti uredništvo „Il Sole“, ali odgovorili so jim od tam z revolverji. Urednika Cutina so bili ponoči že prijeli, ali se je srečno rešil s pomočjo tovarisev. Soc. dem. so hoteli napraviti še veliko demonstracijo pred uredništvom lista, ali redarstvo je to preprečilo. Zaprli so soc. agitatorja Paneka, Zoliana in Chiercosija, dalje napadalec Dobroilo in Petronia, pa tudi Del-Cola, Pavonija in Pecile iz uredništva „Sole“. Soc. dem. zahtevajo, da se njihovi pristaši izpuste iz zaporov, radi tega so bili že pri drž. pravdnistvu, namestništvu, mestni svet je imel sejo, in ministerstvo je obveščeno o nevarnosti, ker se preti z generalnim štrajkom. Več sto delavcev v svobodni luki je v štrajku. Vojaštvo je konsignirano, iz Gorice sta odšla v Trst dva bataljona 47. polka. Nekatere prijete so že izpustili.

Dve tiskovni pravdi v Trstu. — Dne 20. t. m. se bo vršila pred tržaško poroto obravnava proti odgovornemu uredniku „Edinosti“ in proti Fr. Klemenciču na tožbo g. čne Zofke Kvedrove radi žaljenja časti potom tiska. Predsedoval bo obravnavi svetnik Pedderzoli, sodnika Codrig in Mosche. Dne 25. t. m. pa bo druga obravnava proti „Nar. Listu“, katerega toži g. Maks Cotič, urednik „Edinosti“. Na zatožni klopi bodo sedeli Valentin Vovk, Fran Fajdiga in Fran Polič.

Državni zbor bo sklican baje šele koncem meseca oktobra.

Prihodnji teden namerava sklicati minist-sterski predsednik k sebi zastopnike strank iz Česke in Moravske, katerim predloži predlog za akcijo, ki ima služiti v korist Čehom in Nemcem. Po drugih poročilih pa se slikajo te vesti kot prezgodnje.

Državni proračun za prihodnje leto je izgotovljen. Po prvotnem načrtu bi bil znašal primanjkljaj okoli 60 milijonov kron, ali finančno ministerstvo je črtalo in zmanjšalo toliko postavk, da se pokaže tudi v tem proračunu majhen prebitok.

Deželnozbornske volitve na Moravskem so že razpisane. Kmečke občine volijo 16. oktobra, volilni okraji mest in trgov. in obrtnih zbornic Brno in Olomuc pa 20. oktobra; veleposestvo 23. okt.

Razpuščen deželni zbor. — Oni deželni zbori, katerih legislaturna doba poteka v tem letu, so bili te dni razpuščeni. Ti dež. zbori so: moravski, sleski, spodnje in gornje avstrijski, solnograški, slajerski, koroški in predarelski. Ob enem so naročene priprave za nove volitve.

„Slovenec“ — obsojen. — Urednik dr. Lampe in odgovornik njegov Rakovec sta stala te dni pred ljubljansko poroto radi žaljenja časti g. dr. Ferjanciča, drž. poslanca. „Slov.“ mu je očital po Šustersiču, da si je pridobil naslov „sodni nadsvetnik“ na nepošten način ter da krađe ljudstvu denar iz žepa. Za te obdolžitve je dobil dr. Lampe 6 mesecev zapora, Rakovec pa 4. Zagovornik dr. Brejc je zahteval celo, naj se zasliši sam ministarski predsednik itd.

Na Koroškem bodo volili to jesen poslance v deželni zbor. V zadnjem zasedanju dež. zbora je bila sklenjena prememba deželnozbornskega volilnega reda; radi tega se bodo vršile prihodnje volitve že tajno in direktno. Stranke so: liberalci, klerikalci, soc. demokratje in Slovenci. Kaj bo s Slovenci? Ali pridejo kaj na bolje vsled reforme ali na slabše?!

Pomnoženje mornarice. — Iz Budimpešte poročajo, da hoče vlada pomnožiti mornarico. Stroški za to bi znašali 100 milijonov K. Zgradile bi se 3 nove velike vojne ladje in več križark. Ali potrjena pa ta vest se ni.

Špirtist dr. Hinković, o katerem smo poročali, da stoji pred sodniki v Zagreb, je bil oproščen obtožbe motenja vere po dolgi obravnavi. Državno pravdnistvo pa je vložilo pritožbo ničnosti.

Slavnost „Lire“ v Kamniku minole nedelje se je izvršila sijajno. Društvo je praznovalo svojo dvajsetletnico. Predpoludne je bil obhod po mestu, izročanje trakov častiljivi zastavi in sv. mase. Ves Kamnik je bil v zastavah. Popoldne je bil koncert na vrtu Fischerjevega hotela, na katerem so sodelovala pevska društva „Lira“, „Slavec“ in „Ljubljana“. Zastopani sti bili hrvatski pevski društvi „Kolo“ in „Sloga“. — Konečno so pevska društva skupno zapela „Zrinjsko Frankopanko“. Ob 8. uri je spremenila „Lira“ z godbo in bakljami izletnike na kolodvor, kjer so odhajajoča društva zapela pred odhodom „Lepa naša domovina“ in „Slovenec i Hrvat“. Z gromovitimi „Živio“-klici poslavljali so se izletniki od prijaznega Kamnika in pevskega društva „Lire“.

Zaseben zavod za deklice na Krškem. — S šolskim letom 1902—1903. se otvori v Krškem zaseben zavod za deklice, v katerem se bodo poučevali predmeti za 6., 7. in 8. šolsko leto. Potrebna pojasnila daje g. dr. Tomaž Romih, meščanski učitelj v Krškem.

„Sl. Narod“ se nadeja, da se iz tega zavoda vendar enkrat izcimí meščanska šola za deklice.

Praga. — Nemci v Pragi vabijo česke otroke v svoje šole. Radi tega je odposlal mestni svet k vpisovanju delegate, kateri odvrčajo otroke, ki niso zmožni nemškega jezika. Nemci se radi tega penijo jeze.

Kriminalnost katoliških in protestantovskih dežel. — Različni časopisi prijavljajo celo vrsto člankov o katoliških in protestantovskih dezelah statistične vsebine. Zanimiva je v njih zlasti razdelitev, ki odločno govori v prid protestantizmu. Navajamo le nekatere številk, ki se nanasajo na hudo-delstva napram osebam. Premisljeno (detomori vred) se je zgodilo:

v katoliških dezelah:

na Francoskem	537
Španskem	811
Avstro-Ogerskem	1660
Italijanskem	1046

v protestantovskih deželah:

na Nemškem	444
Angleškem	136
Nizozemskem	49
Švedskem	65

umorov. Ako primerjamo te številke s prebivalstvom posameznih dežel, vidimo, da ima Italija s svojimi 31 milijoni prebivalcev skoraj dvakrat toliko morilcev kakor Francija, ki ima skoraj 39 mil. prebivalcev, dalje 135% umorov več kot Nemčija, ki šteje 36 mil. prebivalcev, 668% več umorov kot Anglija, ki im 32 mil. prebivalcev. V Španiji pride 45 umorov na 1 mil. prebivalcev, v Angliji manje kakor 4 (natančno 3.16). Torej je v Španiji 1025% več umorov kot na Angleškem.

Kongres italijanskih socialistov. — Te dni se je vršil v Imoli kongres italijanskih socialistov. Ta kongres je velike važnosti, ker nam je podal sliko boja, ki se sedaj vrši med dvema strujama v italijanski socialistični stranki. Jedna tih dveh struj je takozvana revolucionarna, druga pa reformistična struja. Revolucionarna struja, katere glavni zastopnik je znani socialistični poslanec Ferri, zastopa stališče, da se mora ves sedanji socijalni red odpraviti in nadomestiti s socijalnim redom, kakor ga ima v programu socijalistična stranka. Reformistična struja, katerej načeljuje Turati, pa zastopa načelo, da se mora sedanji socijalni red polagoma in sukcesivno tako spremeniti, da bo odgovarjal socijalističnemu programu. Razlika obstoji torej v tem, da hoče reformistična struja sedanji socijalni red primerno spremeniti in popolniti, revolucionarna pa hoče sedanjo stavbo popolnoma podreti in na novo zidati. Govorila sta, braneč vsak svoje stališče, po dve uri oba socijalistična svoje prvaka Turati in Ferri in se je slednje velika večina zborovalcev odločila za Turatijevo reformistično strujo. Kongres je nadalje odobril strankino taktiko, kakor je bila določena na rimskem kongresu in je tudi odobril postopanje socijalističnih poslancev v italijanskem parlamentu ter jim pustil svobodno roko v nastopanju nasproti vladi.

Buri. — Burski delegatje Botha, Devet in Delarey so se posvetovali dolgo časa s Chamberlainom, da bi dosegli kolikor mogoče ugodno stališče za Bure. Ali kakor se čuje, so se vse nade izjalovile. Angleži so sredi današnje besede, Buri nameravajo baje izdati proklamacijo, v kateri sporočijo o teh pogajanjih ter pozovejo vso Evropo na pomoč za svoj narodni obstanek.

Razne vesti. — Kakor poročajo iz Newjorka, je vas Rehoba-breg na otoku St. Vincenta zavil v gorečo reko, ki prodira iz Chateau-Belaira, med groznimi potresom. — V Eberswaldu v Nemčiji se je podrla v cirkusu galerija. 30 oseb je težko ranjenih. — V Candelu blizu Loggie v Italiji se je uprl 400 kmetov svojim gospodarjem, ker jim niso hoteli dati boljega zaslužka. Upor je zadušilo vojaštvo. — Pri vojaških vajah blizu Desave na Nemškem je umrlo za selčarico 40 vojakov. — Mont Pelée je bruhal pretekli teden šestkrat. Severna stran otoka je uničena. Obrežje je slično vrelemu jezeru. — Častniški sluga Matousek na Dunaju je ustrelil v arsenalu svojo ljubinko. — V Mariji Radni na Ogerskem so zanesli ogenj cigani tačas, ko je bilo zbranih tam več sto romarjev. 8 jih je zgorelo, več je težko poškodovanih.

Shod narodno-napredne stranke v Žireh.

Na dan malega Šmarna se je vršil v žirovski dolini na prostornem vrtu Sedejevem lep shod, katerega je sklicalo »Slovensko politično društvo«. Shod se je vršil ob mnogobrojni udeležbi zavednih žirovcev — prišlo je čez 400 krepkih možakarjev. Privlekla sta pa tudi dva popa — eden bolj pijan nego drugi — kakih petnajst svojih pokornih in poneumljenih ovčic s seboj, da bi z nožem v roki delali na povelje teh podivjanih dervišev zgago na shodu. Razume se, da je bil eden izmed teh dveh popov — kaplan Lavrič, ljubitelj pečij, drugi nesrečni zasnik Hribar — seveda natrkan. In pod poveljstvom teh dveh je ta napita svojat hotela upiti in razgrajati. Kaplan Lavrič s svojimi značilnimi, izbuljenimi očmi je vzdigoval pesti proti dr. Tavčarju, ki mu je bral prav imenitne levite. Na to kričanje se je seveda slišalo le smeh in pa klici »Lavrič na peč, na peč pojdi.« Seveda to je zbadalo Lavriča in še bolj je vžigal svojo bando. Toda že so se pomikali krepki žirovci proti tej druhal, da bi tudi tem tonzurirancem makari dali pokušati svojo trdo pest. In le treznemu

nastopu dr. Tavčarja se ima zahvaliti kaplan Lavrič, da je prinesel še zdrave kosti domov. Tuintam se je začel kak klic »Živio Šusteršič,« toda takoj je bil udušen — in gromovit »živio Tavčar« je zagrmelo. Toda kmalu so utihnili in kaplan Lavrič se je prav natihoma splazil za dr. Tavčarja — toda tla so mu postala vroča vroča, ker dr. Tavčar mu je peč par tako krepkih, tja v brk povedal, da jih to mlečnozobo Pepče ne bo kmalu pozabilo. Na predlog dr. Tavčarjev je bil izvoljen za predsednika župan Anton Kopac.

Kot zastopnik bolnega dež. poslanca g. Božiča je g. dr. Ivan Tavčar najprej opravičil odsotnost poslančev ter potem nekako z naslednjimi besedami nadaljeval svoj govor: »Žirovski shodi so že od nekdanj zelo pomenljivi. Edini mandat, katerega smo si v kmetijskih občinah ohranili, je mandat vipavsko-idrijski, kakor kol v meso zbada ta mandat nasprotno stranko, in divjali so vsi ti klerikalni neolikanci (kaplan Lavrič tudi protestira zoper klerikalne neolikance!), ki dandanes ljubljanskega kneza nadškofa na svoji špagi za sabo vlačijo kakor zverine, ko je pri zadnji deželnozobski volitvi zmagal naš Božič in sicer v prvi vrsti s pomočjo zavednih in zanesljivih žirovskih svojih volilcev. Tega narodno-napredna stranka žirovcev ne bode nikdar pozabila in v čast si šteje, da ima na svoji strani toli zavedne kmetovalce kakor so žirovci. S ponosom prihajamo torej na vaše shode, dobro vedoč, da imamo v Žireh nekako trdnjavo, katero hočemo do zadnjega svojega zdihljeja braniti. Upamo, da žirovci ne boste nikdar tako nizko padli, da bi hodili skupaj na peč spat z vašim kaplanom Lavričem!

Že prej sem omenjal, koliko važnosti je mandat vipavsko-idrijski za našo stranko. To uvidevajo tudi naši nasprotniki, in kakor hudčič okrog križa lazijo okrog Božičevega mandata. Tudi sedaj, ko se prijatelj Božič zdravi daleč tam na Češkem, porabili so priliko in tihotapsko vplnili v vipavsko dolino ter zlobnali pod vodstvom lakomnega vipavskega dekana neki zakotni shod v Vipavi na dobro zavarovano dvorišče gostilne pri »Hribu.« Prišel je ta shod kakor uren oblak in ravno tako hitro je tudi izginil. Na predlog dekana Erjavca je izreklo 1600 vipavskih volilcev — vsaj tako poroča »Slovenec« — Božiču nezaupnico ter ga pozvalo, da naj odloži svoj mandat. Gospod dekan Erjavce je sicer precej zabiti, a tako zabiti pa vendar ne bi smel biti, da se je delal, kakor bi Božič moral tako nezaupnico za resno smatrati. Če nima prijatelj Božič druge bolezni, kakor je po dekani Erjavcu izrečena nezaupnica, potem se v Karlovih varih prav gotovo ozdravi. Toda o tem bom govoril na shodu v Vipavi, kojega bodeva z Božičem takoj sklicala, kadar bo končana trgatav v Vipavi. Na shod vipavski pa je prišel tudi dr. Šusteršič in tam je s krivoprišežnikom goškim Ferjančičem in Jurijem Polenskom, vipavskim sodnikom, ki po svoje deli pravico kuratu na Gočah, na slovesen način povedal zbranim vipavskim klerikalčkom, kako da neizmerno zaničuje naprednjake in kako da tudi vas zaničuje žirovske liberalce. Je že tako, kadar dr. Šusteršič proti nam ničesar drugega povedati ne ve, potem pa zapoje hripavo svojo pesem o zaničevanju, češ, to zaničevanje mora pasti kakor strupena rosa po naprednjakih, da cepajo potem kakor muhe, če so bile na kosilu pri rdeči strupeni gobi. Ali verujte mi prijatelji, na zaničevanju dr. Šusteršičevem ni še nikdo poginil, vsaj k večjemu človek ne, dasi pa na drugo stran ne vem, če bi kak pes ne poginil za hitro jetiko, ako bi mu dr. Šusteršič izrekel slučajno svoje spoštovanje. To zaničevanje torej ni najhujša nesreča! Sicer se pa jaz in vi lahko tolažimo s tem, »da cigana pod večali ne povprašujemo, kako misli o naši časti, in da nam je preklicano vseeno, če nas ta cigan tudi zaničuje.« Toliko o vipavskem shodu. Ali dr. Šusteršič je imel tudi shod v Horjulu in ker je moj načrt, na važnejše klerikalne shode odgovoriti v

primernem protishodu, bodi današnji shod posvečen predvsem horjulskemu shodu. Po deželi frfeta sedaj tudi mušica dr. Brejca: ali če taka mušica komu v vino pade, pihnemo, pa jo imamo zunaj. Z Brejčkom se torej danes ne bomo dalje pečali, tudi bi bilo škoda podplata, če bi ga hoteli položiti na tega pobožnega prešestvovalčka. Ta naj piska po deželi, kolikor mu drago. Mi se za to piskanje niti toliko ne zmenimo, kakor za otroke, kadar piskajo na znane konjičke okrog štantov po sejmovih. Dr. Brejca naj torej le piska na svojega konjička.

V Horjulu je govoril dr. Šusteršič najprej o toliko imenovanem združenem klubu jugoslovanskih poslancev v državnem zboru. Najprej je imel svoj »lepi« klub v državnem zboru, in ko je prišel na Kranjsko na svojih shodih, ni mogel pohvaliti lepote tega kluba. Vsi ministri so ležali na trebuhu pred tem klubom, in če bi se bilo dr. Šusteršiču lepega due zljubilo, bi bil z lepim svojim klubom lahko odstavil še celo našega cesarja. V resnici pa je bil ta lepi klub prav navadna šušmarija, s katero je dr. Šusteršič oči brisal svojim nevednim volilcem. Ta klub na Dunaju ni ničesar drugega dosegel, nego da so tudi širši krogi izvedeli, da ima dr. Šusteršič umazane roke, kar pa za nas ni bilo nič novega, ker smo to že prej vedeli. Ravno taka šušmarija je klub združenih jugoslovanskih državnih poslancev, kjer se pa predvsem nahaja nekaj Čehov, kojih drugod niso hoteli, in nekaj Rusinov, ki jih drugod ne marajo. Ta klub je takorekoč nekaka »deklica za vse«; ker je pa že precej stari-kasta, ima malo zob, in prsi kakor deska, dobila bo ta »deklica za vse« komaj kako dobro službo. Da ji je dvorni svetnik Ploj kupil novo židano rutico, se ne čudimo, ker ta štajerski politik, če ne bo delih židanih rutic, sploh dolgo časa živeti ne bode. Da ji je pa umirovljeni isterski sokol Spinčič, ki zadnje čase nekako na tem boleha, da skuša moliti kroge napredne stranke, iz svoje penziže kupil nov predpasnik in da ji je iz Dalmacije naročil novo spodnje krilce, je skoraj obžalovanja vredno. Da se je gospoda iz Dalmacije pustila k taki dekadenci zlorabiti, da je ta gospoda, ki s svojimi brati Srbi ni hotela sesti k jedni in isti mizi, s slastjo sedla z dr. Šusteršičem, kojega na Dunaju noben psiček ni več povohal, k enemu in istemu koritu, to bodo ti gospodje še obžalovali. Že do sedaj niso poznali posebne samostalnosti, od sedaj pa bodo robovi dr. Šusteršiča — njegovi pravi cukovski sinovi! To se je prav jasno pokazalo tudi na shodu v Horjulu! Dva poslanca iz kluba združenih jugoslovanskih državnih poslancev sta o ogrski nagodbi predzrnili izraziti svoje mnenje, in to prej kot sta pri dr. Šusteršiču povprašala za njegovo vsemogotno mnenje. To je že vnebovpijoča pregreha in voditelj kranjskih katolikov je že v Horjulu z nagajko vsekal čez nos, da so se poznale krvave klobase! To je vse poznano, vskliknil je dr. Šusteršič, dokler nisem jaz govoril, ne sme nikdo nikakega mnenja imeti, in nikdo ne sme v imenu združenega kluba kaj črhnuti. Ta združeni klub ni torej nobena ponosna tvoritev, in v sebi že nosi črva, ki mu gloda na mesu. Razpadele ne bode radi ogerske nagodbe. Vprašanj te nagodbe nima za nas posebne težave, ker je skoraj izključeno, da bi zastopniki Jugoslovanstva pri rešitvi tega vprašanja mogli in smeli na cedilu pustiti zastopnike bratskega nam naroda češkega. Zastopniki tega naroda so sicer v zadnjih debatah zelo indiferentni postali glede svobodomiselnosti, kar se jim že slabo plačuje, posebno na Moravskem, kjer katoliški fanatizem že zažiga streho češke narodnosti. Vzlic temu pa je češki narod še vedno pravi rezervoar svobodnega mišljenja, v tem pogledu koraka na čelu vsem slovanskim rodovom v širni Avstriji in zagradel je naravnost nemogoče, da bi v ti usodepolni dobi, katera se bliža češkemu narodu, jugoslovanski zastopniki ne stopili v boj ramo ob ramo z zastopniki češkega

naroda. Vzlic temu nosi jugoslovanski klub črva v sebi. Ta črv pa je osebnost dr. Šusteršiča. Povsod se žuti cerkvenega gospodarja in gorje vsakemu v njegovi stranki, ki se upa le enkrat zasopsti — proti njemu. Vzemite samo tega ubogega Povšeta, kakor političen otrok je, po dnevi in po noči vidi in sliši dr. Šusteršičeve strahove. Trese se kakor trava na vodi in bledolični dr. Šusteršič mu sedi kakor svinčena mora vsako noč na prsih, če za trenutek zaspi. Kaj hočete s takimi politiki — to so veše, kojih prva misel je dr. Šusteršič, in kojih zadnja misel je zopet Šusteršič! Tako bo tudi v združenem jugoslovanskem klubu. — Dvorni svetnik Ploj postavil se bode včasih v grozilno pozo, dokler ga veliki žičkar ne sune pod rebra. In gromoglasni Biankini zarožljaj bo včasih z zobmi, pri koncu pa se prikažejo Cuckovi sinovi in tako Ploj kakor Biankini zobala bodeta kot krotka dva kozliča sol iz rok svojega klubovega načelnika, zmagonosnega dr. Šusteršiča. Tak bode konec in nič drugačen. Jugoslovanstvo pa bode za veliko in sramotno blamažo bogatejše, posebno tudi zagradel, ker bode črna in umazana senca dr. Šusteršičeve osebe padala na vse druge poslance. V bodočnost tega kluba ne verujemo, ker je ravno v njem preveč elementov, kateri nimajo pojma za čast in kateri tudi zagradel nikjer časti ne vživajo!

Govoril je dalje dr. Šusteršič o obstrukciji v deželnem zboru na shodu v Horjulu, ter povedal, kakor piše »Slovenec«, da za katoliške volilce ni boljše sklado nego je sklada obstrukcije. Te besede si bodele morali v spomin zapisati. Dosedaj je nismo poznali in velika zasluga dr. Šusteršiča in njegove duhovščine je, da so ti besedi pridobili domovinsko pravico v deželi. Sicer pa na besedi ni nič posebnega, in če vam bodem povedal nekaj izgledov, bodele takoj vedeli, kaj je obstrukcija, ako ravno svojo glavo postavim, da je gorski župnik Hribar danes niti izpregovoriti ne more. Če se na primer župnik, kakor se je to na Hribu zgodilo, s pijano kuharico okrog farovža pretepa, ni to škandal, ampak prav vsakdanja obstrukcija. Če naš Matevž na Trati, ki rad pivo s češpljami meša, po polnoči v družbi z malim Lužarčkom po vasi razsaja ter vpije: hudič naj Tavčarja vzame, ni to motenje nočnega miru, ampak obstrukcija je to, ki dela vso čast župniku na Trati. Če so fantje v gostilni spro in stepo, je to obstrukcija, in če pri tem enega ali drugega ubijejo, je to vrhunec obstrukcije. Sedaj torej veste, kaj je obstrukcija. In če vam povem, da so kmečki katoliški poslanci zanesli obstrukcijo v deželni zbor, potem veste takoj, pri čem da ste. Potem si prav živo lahko tudi predstavite, kako so se obnašali katoliški možje, katere je slovenski kmet poslal v deželno zbornico. Tu slišite, kako dr. Šusteršič kruli in kako spušča nad svoje nasprotnike besede: goljuf, slepar, šema in lump. Da se človek teh besed nauči, se mu ni treba za doktorja učiti, Brontežev Jaka, ki je klal kozle vsako soboto, je takih besed tudi veliko poznal, tako, da se mu pred kozlarjem Šusteršičem ne bi bilo treba prav nič sramovati. Škoda, da je ta kozlovski klavec pobegnul v Ameriko, naša katoliška stranka ga prav britko pogreša, ker bi v današnjih časih bil jeden najboljših katoliških poslancev, kar si jih misliti moremo. Potem vidite dr. Brejca, ki razbija deželne tintnike, in debelega dr. Schweitzerja, ki z malim bobnom po deželni zbornici okrog rožlja! Sama težavna dela, kakor vidite, dasi včasih tudi naši otročički prav fino na boben tolčejo in dasi naši fantiči, kadar se veliki petek pri večernicali sredi cerkve postavijo, z ropotelami mnogo boljše delajo kakor sta to delala Dular in Drobnič v deželnem zboru! Tako je izgledala katoliška obstrukcija v deželnem zboru, kateri se sedaj toliko slave poje po spovednicah in prižnicah. Sedaj, možje, pa premislite, koliko potreb ima naše kmečko ljudstvo in koliko nalog ima v

tem pogledu naš deželni zbor. Tu je treba nekaj povdarjati! Dve tretjini vseh deželnih dohodkov plačujejo mesta, veliko posestov in industrija, samo eno tretjino plačujejo kmetijski posestniki in obrtniki. Dosedanja deželnozborna večina pa je te dohodke porabljala tako, da je tri četrtine žrtvovala kmetu, in le eno četrtino meščanom in njega interesom! Zakaj je delala tako? Zategadelj, ker je delovala vsikdar v svesti, da je kmet zares prvi stebel naših dežel in zategadelj, ker je bila od nekaj prava in resnična prijateljica kmetkega stanu! Sedaj jih pa poglejte te katoliške prijatelje našega kmeta! Našemu kmetu voda v grlo teče in kamor se ozre, zija mu nasproti desetero potreb! Prav umestno bi bilo, da bi se v deželnem zboru vsi resni možje posvetovali o sredstvih, s katerimi bi se dalo našemu kmetijstvu vsaj nekoliko na noge pomagati. Sedaj pa nasprotujejo tisti poslanci, katere so nerazsodne babnice in katoliški duhovniki v deželni zbor poslali ter nastopajo kakor tolpa našmarjenih otrok ter se obnašajo kakor šeme pred pustom. Kjer se je poprej delalo za kmeta, tam se je sedaj razsajalo in prismojeno obnašalo! S kruljenjem in tulenjem se ne popravljajo ceste; s Schweitzerjevimi bobničem se ne približajo podpore in s piščalkami, katere dr. Brejc iz lepih konjičkov potegne, se ne zgrade vodovodi. Vi kmetje tudi nase gledate in človeku, ki razgraja, šipe pobija, ob mizo tolče, ki ne zna družega govoriti, kakor lump, baraba, bi ne djali drugzega, nego da je prismoda ali šema. Tako je dr. Brejc, ko se je napihoval v Šenčurju pri Kranju, primerjal Poljansko nezaupnico z mušico, ki se je vsedla volu na rog. Dobra primera. Obstrukcija je silno prazna, prav otročja komedija, pred katero se niti muhe ne tresejo, katere lazijo po stenah deželnozbornske dvorane. Kar ta obstrukcija dokazuje, je le to, da so po brezvestni duhovščini zapeljani kmetje v naši deželni zbornici zastopani po osebah; katere so ali prismoje ali voliči ali pa oboje skupaj. Dr. Brejc, kateremu mušice na rog sedajo, bode temu gotovo pritrdil!

Celi svet torej gleda na otročjo Šusteršičevo obstrukcijo s pomilovanjem in gotovo tudi z zaničevanjem. Le naša duhovščina je pijana od samega veselja in dekan Kržišnik je zadnjič v Ilirski Bistrici rekel, da še nikdar ni bil tako zaljubljen v dr. Šusteršiča kakor sedaj, ko je začel v deželni zbornici razsajati. Okusi so ravno različni. Poznai sem celo človeka, ki je trdil, da je ni boljše jedi, kakor so suhi ovčji bobki. Če je duhoven trnovski v politiki zadovoljen s suhimi ovčjimi bobki, nam tudi prav! Nimamo nič proti temu, posebno ker živimo v zavesti da sta si konservativizem in obstrukcija ravno toliko sorodna kakor oko in pest. Še veliko manj pa se strinja obstrukcija z nauki naše svete vere: v cerkvi nas uči, da naj se med sabo ljubimo, zunaj cerkve pa govore, da je dr. Šusteršič Bogu dopadljivo delo storil, če bi v deželnem zboru ubil par liberalcev. Take so stvari, o katerih bi morali naši duhovniki nekoliko premišljati. No, pa tega ne bodo storili, ker mislijo, da so le radi tega na svetu, da sejejo sovraštvo. Nekdaj bodo želi vihar in takrat se bodo prav pošteno kesali, da so bili kdaj zaljubljeni v dr. Šusteršičevo obstrukcijo. Zategadelj sem na shodu v Srednji vasi spregovoril nekaj besed, katere so bile namenjene ljubljanskemu knezoškofu. Govoril sem glas upijočega v puščavi.

Vedel sem pa naprej, da tak škof ne bo še tako kmalu prišel do spoznanja velikih dolžnostij, katere mu naklada visoka njegova služba. Kdor pozna glavo prevzvišenega Antona Bonaventura, ta ve, da ne hlepi po časti velečastnega cerkvenega prelata; mož je srečen, da je »čilim pester« pod nogami svojega Šusteršiča!

V ti sreči ga nočemo dalje motiti. Ali od strani naših klerikalcev se mi je očitalo, da sem pri škofu beračil. Kaj takega mi niti na misel ni prišlo. Med drugim je nadalje tudi omenjal žirovskih potreb ter rekel, da, če ravno

so klerikalci s svojo obstrukcijo napravili pravo tovarno za knofe, vendar ne bodo ostali zavedni Žirovci brez potrebnih podpor.

Govorniku je sledilo vedno frenetično odobravanje, četudi so hoteli pijani popje s svojo tolpo to preprečiti. Potem je bila predlagana sledeča resolucija:

»Na shodu v Žireh zbrani volilci najstrožje obsojajo otročje počenjanje dr. Šusteršiča in tovarišev v dež. zboru. Izrekajo poslancem nap. stranke, posebno svojeremu poslancu gosp. Ivanu Božiču, popolno zaupanje ter zahtevajo redno delovanje deželnega zbora, ker kmet brez podpore od strani deželnega zbora obstati ne more.«

Resolucija je bila z navdušenjem sprejeta. Ker se na vprašanje predsednikovo ni nihče. več oglašil, je župan zaključil istega. Sedva to je nalašč preslišal kaplan Lavrič ter potem prišel vprašat, če more govoriti.

Ljudstvo je še dolgo pozdravljalo dr. Tavčarja ter s smehom spremljevalo odnahaajočo klerikalno bando.

Delavska stanovanja.

(Dalje.)

Slaba stanovanja so tudi vzrok, da je tuberkuloza med nižjimi sloji precej razširjena.

V poljedelskih provincijah vzhodne in zahodne Prusije je umrlo od l. 1894—1896 od 10.000 prebivalcev 15,5, v industrijskih provincijah westfalski in renski pa 30,69 in 28,9 na tuberkulozi (Bericht über den Berliner Congress zu Bekämpfung der Tuberkulose, Mai 1899.) Na Nemškem je število rent za invalide vsled tuberkuloze v industriji mnogo večje nego v poljedelstvu. Tako n. pr. pride na Saškem na tisoč zavarovanih poljedelcev 77 takih rent, dočim jih pride na 100 industrijskih zavarovancev 245.

Od 1000 oseb je umrlo na leto v l. 1881—1890 vsled

V starosti	tuberkuloze			bolezni v respiracijskem sistemu		
	London	Lancashire	Poljedelski distrikti	London	Lancashire	Poljedelski distrikti
20—25	1,9	2,5	2,4	0,4	0,7	0,4
25—35	3,1	3,2	2,5	0,7	1,3	0,5
35—45	4,2	3,6	2,2	1,7	2,8	1,8
45—55	3,9	3,2	1,6	3,8	6,0	1,8
55—65	3,1	2,4	1,4	9,1	13,3	3,9
65—75	1,7	1,4	0,8	19,9	25,4	9,8

Sörensen poroča, da je umrlo od 10.000 oseb vsled tuberkuloze:

V starosti	Kopenhagen		Provincijalna mesta					
	moški	ženske	moški	ženske				
	1 213 1 213	1 213	1 213 1 213	1 213				
	razred		razred					
20—25	43	34	19	26	33	37	21	34
25—35	45	33	26	27	31	30	32	35
35—45	60	31	40	24	36	23	33	27
45—55	88	34	44	22	48	29	38	24
55—65	133	44	45	22	53	33	28	21
65 in čez	106	29	45	13	60	20	31	19

Od 10.000 oseb je umrlo na leto vsled bolezni v sapniku:

V starosti	Kopenhagen		Provincijalna mesta					
	moški	ženske	moški	ženske				
	1 213 1 213	1 213	1 213 1 213	1 213				
	razred		razred					
20—35	7	5	4	3	5	5	3	3
35—45	28	10	12	5	17	9	7	5
45—55	58	19	26	10	35	17	18	12
55—65	121	54	65	27	59	36	41	28
65—75	215	108	107	80	129	108	103	87
75 in čez	349	224	282	160	314	207	228	205

Če primerjamo Avstrijo z drugimi državami, vidimo, da je v Avstriji skoraj najbolj razširjena tuberkuloza, umrlo je namreč v raznih letih med 1890 in 1897 od 1 milijona ljudi vsled tuberkuloze

Angleška	{	Angleška	1358
	{	Šotska	1727
Norveška			1737
Belgija			1767
Italija			1871
Nizozemska			1884
Danska			1912

*) Herfordshire, Rutlandshire, Westmorland

Irska 2029
Švica 2031
Nemška država 2245
Švedska 2310
Francija 3023
Ogrska 3184
Avstrija 3625
Rusija 3986

tuberkuloze in vnetja v sopilnih organih

Norveška 3496
Švica 4158
Danska 4234
Angleška 4508
Irska 4802
Nemška država 4892
Šotska 4894
Švedska 5029
Ogrska 5622
Nizozemska 5893
Avstrijska 5908
Francija 6096
Belgija 6447
Italija 6658
Rusija 8192

Da se ravno z ozirom na tuberkulozo s pripravnimi sredstvi lahko precej odpomore, kažejo sledeči podatki: Na Angleškem je umrlo v primeri z vsakimi 100 v l. 1861—1870 na tuberkulozi umrlih v l. 1891—1895 na isti bolezni:

V starosti	moških	ženskih
0—5 let	47	44
5—10	44	54
10—15	41	53
15—20	47	45
20—25	51	43
25—35	61	49
35—45	77	59
45—55	83	61
55—65	78	62
65—75	76	64
75 let in več	85	78

Največja umrljivost je bila v l. 1861—1870 1891—1895

pri moških v letih:

35—45	417	35—45	326
25—35	409	45—55	320

pri ženskih v letih:

25—35	438	35—45	230
20—25	397	25—35	215

Vidimo torej, da se niso razmere le v obče zboljšale, ampak se je bolezen pomaknila bolj v višjo starost.

Slično opazujemo lahko tudi na Nemškem, kjer od 1000 oseb umrlo na tuberkulozi:

1892	2,41	1895	2,29
1893	2,42	1896	2,18
1894	2,36	1897	2,17

Za Avstrijo imamo sieleče podatke: Od 1000 prebivalcev je umrlo vsled tuberkuloze:

1891	5,64	1896	4,78
1892	4,97	1897	4,62
1893	4,74	1898	4,38
1894	5,14	1899	4,74
1895	4,74	1900	4,93

(Dalje pride.)

„Hennebergova svila“ — le pristna, ako se vdobi direktno od mene — za bluze in obleke črna, bela in barvana od 65 kr. do glđ. 14-65 meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom. Vzorci z obratno pošto. Pismena naročila naj se frankirajo v Švico s 25 vin. G. Henneberg, tovarnar svile (izkl. c. in kr. dvorni zalagatelj) v Carihu. (1)

Tržne cene.

za 100 kilov

Kava: Santos K 180— do 200
Sandomingo 260— 290
Java 250— 270
Portorico 260— 280
Ceylon 360— 380
Sladkor 87— 89
Speh 160— 180
Petrolj v sodu 37— 38
v zaboju 12— 14-40
Maslo surovo 2— 2-20
kuhano 2-40 2-60

Moka: Ogrska.
Šl. O K 26-80, Šl. 1 K 26-20, Šl. 2 K 25-60,
3 25—, 4 24-40, 5 23-60,
Šl. 6 K 22-80.

Otrbi debele K 10-40 do 12—
drobne 10-40 11—
Turšica 1-60 15-20
Oves 13— 17—

Loterijske številke.
6 septembra 1902.
Trst 69 2 48 29 28
Lina 25 46 20 28 30

Leto 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka
E. Riessner, v Nunski ulici 3,
(nasproti nunski cerkvi)
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaske potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni cen. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno erk na perilo.

Naznanilo.

Z ozirom na to, da se je preselila c. kr. okrajna in okrožna sodnija, c. kr. davkarija in drugi uradi v novo poslopje v Kapucinsko ulico, si dovoljuje podpisani priporočati slavnemu občinstvu na deželi svojo dobroznano gostilno

„Pri zlatem križu“ (pri Lizi)
v Kapucinski ulici

katera je preskrbljena z dobro kuhinjo ter toči izvrstna bela in črna domača vina. Preskrbljeno je s sobami za prenočišča ter s hlevi za konje in vozove.

Svojim rojakom v mestu in na deželi se toplo priporoča udani

Ivan Katnik, lastnik.

Božjast.

Kdor tpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobi jo se zastoj in franko v Schwann-Apoteke, Frankfurt a. M.

Peter Cotič,
čevljarski mojster
v Gorici, v Gosposki ulici št. 14
priporoča svojo
čevljarsko delavnico.

Razpis službe.

Podpisano županstvo razpisuje službo občinskega redarja (ponočnega čuvaja) v Tolminu z letno plačo 600 kron in prispevkom 50 kron za obleko. Prednost za to službo imajo vpokojeni žandarji. Prošnje je vložiti pri podpisnem županstvu do 15. oktobra t. l.

Županstvo v Tolminu,
dne 4. septembra 1902.
Župan:
Gabršček.

BRIVNICA
Anton Pucelj
priporoča svojo
brivnico v Gorici
na Travniku in
brivsko podružnico
v ulici Tre Rē, 16

Velika zaloga gotovih oblek

• • • • • vsake vrste in vsake mere. • • • • •

Brez konkurence!
Anton Krušič,
trgovec in krojaški mojster
Vrtna ulica št. 26.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posojila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje.

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 1. julija 1902:

Deleži: a) podpisani	K 1.192.300,—
b) vplačani	574.216,82
Dana posojila	1.275.397,96
Dopolnilni zaklad	195.455,40
Vloge	474.019,66

Zaloga vsakovrstnega usnja in podplatov

v Gosposki ulici števil. 11

.... iz lastne tovarne v Mirnu

(obstoječa že nad 100 let.)

V zalogi je tudi usnje
ptujega izdelka vseh vrst.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata svojim rojakom v mestu
in na deželi

Hausner & Lokar.

Christofle & Co.

c. in kr. dvorni založniki

Heinrichhof Dunaj I. Opern Ring 5.

Težko posrebrnjeno

namizno orodje in posodje vseh vrst

(žlice, vilice, noži itd.)

Pripoznavni najboljši izdelki izredne trpežnosti.

Največja izbira najlepših modelov.

Ilustrovan cenik na zahtevanje.

Vsi Christofleovi izdelki imajo v jamstvo svoje iz-
virnosti vtisneno gornjo varnostno znamko in ime
Christofle.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem
in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli
dosedanjo trgovino pohištva trdke
Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza
vecchia št. 1, katero bomo vo-
dili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno
po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Predzadnji teden.

Srečkanje neprekljeno

25. septembra 1902.

Glavni dobitnik

kron **30.000** kron

Olmuške razslavne srečke
po 1 krono

priporočajo:

G. Gentili, V. Michelstädter & Co., O.
Pincherle, menjalnice v Gorici.

Vsi dobitki se izplačajo od prodajalcev z 10% odbitkom v gotovini.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

E. LEBHERZ

Gorica

tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primor-
skega svoje izdelke raznih vrst,
posebno izvrstne in zanesljive
užigalice

Apollo

Darila

za

birmance!

Imam na razpolago veliko
žepnih zlatih in srebrnih ur za dečke
in za deklice po najnižjih cenah in sicer
srebrne po 5 gld. naprej in z dvema
pokrovcema pa po 6 gld. 50 kr. naprej
in zlate po 12 gld. naprej, z dvema po-
krovcema pa po 16 gld. 50 kr. naprej.
Potem zlate za gospode po 25 gld. na-
prej. Od popravljene ure jamčim 1 leto.
In ob tem priporočam šivalne stroje
najboljših sistemov najnižje cene od 22
gld. naprej. Jamčim od 5 do 10 let.

Jakob Šuligoj, urar

v Gorici gosposka ulica št. 25

Milijon dam uporablja

„FEEOLIN“.

Vprašajte Svojega zdravnika, če ni „Feeolin“ najboljšo
lepšalno sredstvo za kožo, lase in zobe!

Najčistejši obraz in najrjše roke dobijo hitro
aristokratsko finost in obliko z uporabo „Feeolina“.
„Feeolin“ je iz 42. najplemenitejših in najsvetlejših
sestavljeno angleško milo. Mi jamčimo, da izginijo
dalje po uporabi „Feeolina“ brez sledu gube in črte
na obrazu, zajede, mozoli, rdečica nosu itd. „Feeolin“
je najboljšo čistilo, negovalno in lepšalno sredstvo
za lase, zabranjuje izpadanje las, plešo in bo-
lezni glave. „Feeolin“ je tudi najnaravnije in naj-
boljše čistilno sredstvo za zobe. Kdor redno rabi
„Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep. Zavežemo
se, denar takoj vrniti, če bi ne bil kdo s „Feeolinom“
popolnoma zadovoljen. Cena komada K 1.—, 8 ko-
madom K 2,50, 6 komadom K 4.—, 12 komadom K
7.—. Poština pri 1 komadu 20 vin., od 8 komadov
navzgor 60 vin. Povzete 60 vin. več. Razpošilja glavna
zaloga M. Feith, Dunaj, VII., Mariaböhrerstrasse 38, 1

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisarnim jamstvom
razpošilja na zasebnike
prva tovarna ur v Mostu (Mor.)

Hanns Konrad,

izvor ur ter zlatarja — Most (Moravsko).

Dobra ura Rem. iz niklja št. 376;
srebrna ura Rem. št. 580; srebrna
veržila št. 120; budilnik iz niklja
št. 195.

Tvrda je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate
in srebrne svetilke iz razstav ter tisoče priznanih
pisem **Ilustrovan cenik zastonj!**

Varstvena znamka.

Koroški

Rimski vrelec

najljepša planinska kila voda
izkušena ob vseh nalezljivih, po-
sebnih otroških, ob slabem prebavljanju, ob boleznih
na mehurju in ledvicah.

Zaloga: **Ed. Fonzari** v Gorici Via Veturini, Caserma
in v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

V Gorici

priporoča knjige:

Odsevi I. Zofka Kveder. IV. knjiga »Salonske knjižnice«. Cena
po pošti K 2.—.

Slovensko-ruski slovar in slovnica. M. M. Hostnik. Cena
po pošti K 5,50.

Vstajenje. Lev. Nik. Tolstoj. »Slovanske knjižnice« snopič 94—101.
Cena po pošti K 3,50.

Venec slov. povestij. V. knjiga. Cena po pošti K 1,20.

Knjižnica za mladino. Knjiga 25, str. 214. — knjiga 26, str.
175. — Cena po 1 K. Trdo vezana;
fin papir. — Štiri knjige na leto za K 3,20.

Kletev nezvestobe. Roman. I del. Str. 285. — Spisal pisatelj
II. del v avgustu. Cena celotnemu romanu K 3,20. Naročniki »Slov.
knjižnice« K 2,40.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Zeleznoto, redilno in okrep-
čajoča sredstvo, tvori krv in
krep živce, je okusno in pre-
bavljajoče. Poizvje se lahko
o tem pri kakem zdravniku.

Glavna zaloga za Gorico: **Mirodilnica Anton Jeretič.**

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadželstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. dec.
1901. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od
10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po
5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbo po 5½%, na varščino ali zastavo 6%,
na menice 6%, s ½% uradnino. Glavni deleži koncem leta 6%.

Stanje 31. dec. 1901. (v kronah): Članov 1819 s 7932 deleži po
20 K = 158.640. — Hranilne vloge 1.318.965. — Posojila 1.379.213.
— Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni
zalog 63.014.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. — Posojila
se dajejo le zadružnikom.

Trgovina modnega blaga!

J. ZORNIK
GORICA

Moderce
Zadnje novosti
kupite najbolj in najceneje pri
I. Zorniku Gorič. Gosp. ulica 7.
Z ozirom na šole jako kratko
doba moje trgovine, stejem si
za največjo čisti javni, da sem
starih dob od mnogobrojnih ča-
znanja o cenah dobrih, pre-
ciznih in cenah dobrih, pre-
modernej, da se pri meni
in je radi tega v interesu
vsake dame, da se pri meni
po modnih listih 50%
vse moderce kakor se vidijo
po modnih listih 50%
cenoje kakor drugod.

Pozor!

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetnjo
Na l'ovski razstavi s prvo ceno - srebrno svetnjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A.
v Pragi na Smihovu
(Praga-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816
se priporoča

k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoča-
jočih spričal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerne, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.
Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne
prosto.

Poprave izvršajo po najnižjih cenah.

C. kr. privil.

civilna, vojaška in uradniška krojačnica
M. Poveraja v Gorici
na Travniku št. 5.

Se dobivajo vsakovrstna moderna sukna kam-
garn, piquet, tastik, adria, ševit itd., blaga iz av-
strijskih in inozemskih tovarn ter gotove obleke, perilo
vseh vrst in spadajoče priprave k paradižnim oblekam
za vsaki stan. Blago na meter in gotove obleke se
prodajajo tako po ceni, da je z mojo trgovino nemo-
goča vsaka konkurenca.

Obleke vsake mode od 3 do 9 let K 240 in više
9 15 850
15 dalje 15-
vrhne suknje vsake mode 24-
za čisto duhovščino 28-
blace 3-

3 metre 20 cm
črne ali modrega kamgarna za snažno obleko,
primerno za vsakega ženina samo za gl. 450.
Pošilja se po povzetju. Kar ne ugaja, se
sprejme nazaj.

Razprodaja dežnikov!

Lekarna
Cristofolletti v Gorici

Prave in edine želočene kapljice
z znamko sv. Antona Padovanskega.

Zdravilna moč teh
kapljic je nepre-
kosljiva. Te ka-
pljice **vedno redno**
prebavljanje, če se
jih dvakrat na dan
po jedno žličico
popije. **Okrepje po-**
kvarjeni želodec
storé, da zgine v kratkem času
amotica in životna lenost (mrtvost).
Te kapljice tudi storé, da **človek**
radi je.

Cena steklenici 60 vln.
Prodajajo se v vseh glavnih le-
karnah na svetu. Za naročitve
in pošiljave pa jedino le v le-
karni
Cristofolletti v Gorici.

73. Dunaj-Trst in obratno.

Brzovlak	Poštni vlak	Me- šance	Osební vlak	Postaje	Brzovlak	Poštni vlak	Me- šance	Osební vlak
Čas odhoda	Čas odhoda				Čas odhoda	Čas odhoda		
8-25	8-15	1-10	8-40	5-50	9-15	8-50	7-07	4-05
11-35	11-04	5-12	1-50	6-01	6-39	6-22	2-34	12-13
1-26	1-05	9-08	5-40	10-55	4-31	4-22	9-35	8-05
2-47	2-22	11-42	8	2-35	3-10	2-58	7-40	5-27
4-14	3-48	1-50	10-08	5-55	1-33	1-30	5-21	2-50
—	4-01	2-04	10-22	6-14	—	1-16	5-02	2-58
—	4-10	2-14	10-32	6-28	—	1-07	4-51	2-17
4-48	4-25	2-56	11-07	7-03	1-—	12-57	4-45	2-05
—	—	3-07	11-18	7-19	—	—	4-18	1-30
—	4-40	3-15	11-26	7-30	—	12-23	4-01	1-23
—	4-46	3-23	11-34	7-42	—	12-17	3-59	1-16
—	—	3-35	11-46	8-01	—	—	3-49	1-05
—	—	3-45	11-56	8-16	—	12-—	3-36	12-56
—	—	3-56	12-07	8-32	—	—	3-25	12-46
—	—	4-04	12-20	8-58	—	—	3-12	12-35
—	—	4-14	12-30	9-15	—	—	3-02	12-26
5-54	5-35	4-32	12-43	9-35	11-50	11-29	2-53	12-15
5-59	5-40	4-34	12-58	10-30	11-45	11-23	2-37	11-20
—	—	5-29	1-32	11-30	—	—	2-06	10-49
6-53	6-34	6-10	2-12	12-45	—	10-40	1-43	10-23
—	—	6-27	2-29	1-15	—	—	1-30	10-10
—	—	6-40	2-41	1-42	—	10-23	1-21	9-59
7-28	7-10	7-01	3-01	2-21	10-32	10-10	1-04	9-40
—	—	7-12	3-12	2-37	—	—	12-50	9-25
7-54	7-33	8-10	3-33	3-20	10-14	9-52	12-40	9-14
—	—	8-26	3-49	3-52	—	—	12-17	8-47
8-28	8-01	8-59	4-09	4-35	9-35	9-18	11-56	8-16
8-40	8-13	9-13	4-22	5-—	9-15	9-—	11-25	7-59
—	—	9-24	4-33	5-19	—	—	11-29	7-44
—	—	9-31	4-40	5-33	—	—	11-09	7-23
9-19	8-38	9-57	5-05	6-10	8-50	8-32	10-51	7-15
9-40	9-—	10-25	5-35	6-56	8-15	8-—	9-55	6-—

64. Trst (sv. Andrej) - Pulj in obratno.

Meš.	Osební vlaki	Brzovl.	Osební vl.	Postaje	Osební	Mešance	Osební vlaki	Brzovl.
174	112	114	1-16	1	122	—	113	—
6-30	8-45	4-30	7-45	—	2-30	—	11-15	7-—
—	9-06	4-50	—	—	—	—	6-41	—
7-26	9-11	4-54	8-07	—	2-55	—	6-37	6-04
8-02	9-26	5-09	8-21	—	3-10	—	6-21	8-47
8-28	9-38	5-21	8-32	—	3-22	—	6-12	8-34
—	9-48	5-30	—	8-38	—	—	5-59	—
—	9-59	5-45	—	8-49	—	—	5-46	—
—	10-17	6-04	—	—	—	—	5-36	—
—	10-28	6-15	—	9-13	—	—	5-10	—
—	10-56	6-42	—	9-31	—	—	4-44	—
—	11-11	7-—	—	—	—	—	4-23	—
6-35	11-21	7-12	—	9-52	—	—	4-13	—
6-40	11-26	7-18	—	—	—	—	4-02	—
6-51	11-37	7-31	—	10-03	—	—	3-53	—
7-12	11-58	7-54	—	—	—	—	3-31	—
7-31	12-13	8-14	—	10-33	—	—	3-09	—
7-37	12-18	8-21	—	—	—	—	3-03	—
7-44	12-24	8-28	—	—	—	—	2-55	—
7-49	12-29	8-35	—	—	—	—	2-48	—
8-03	12-42	8-51	—	10-54	—	—	2-30	—
8-11	12-48	9-—	—	—	—	—	2-20	—
8-25	1-—	9-15	—	11-10	—	—	2-—	—
Sr. in sob.	1-17	—	—	11-21	—	—	—	—

„Krojaška zadruga“
vpisana zadruga z omejeno zavezo v Gorici.
Gospodska ulica št. 7.

Velika zaloga manufakturnega blaga.

Priporoča cenj. odjemalcem svoje v obširni izbiri dospelo novo sveže blago
za jesensko in zimsko dobo, za ženske in moške; vsakovrstna sukna, kot: Loden,
Cheviot, Kammgarn i. dr.

Krasna izbira volnenin, forštajnov (porhet), „Lawn Tennis“ i. dr. za ženske
obleke.

Priporoča izborna perilo, bombažasto in evirnasto, katero prejema iz prvih
slezkih tovarn; med temi ima tudi preproge, namizne prte, zavese, žepne rute,
bombažaste in evirnaste, blago za blazine, plahte, kovtce, žamet in pliš v vseh
barvah; prtenino, ogrinalke itd. Lepo perilo za moške in sicer: srajce, ovratnike,
zapestnice, prsnike, ovratnice, nogovice, Jäger-srajce, za hribolazce itd. itd.

Vse po najnižjih in zadnjih cenah brez pogačanja.
Na željo se pošlje tudi uzorce, poštne proste.

Nenavadni mikroskop
(povečevalno steklo)

katero se je prodalo v svetovni razstavi v Čikagi nad 21. mi-
lijona komadov, se lobiva odslej pri meni za nizko ceno

samo kron 2-40

katero treba naprej poslati, bodisi za kron 2-60 franko, ali proti
povzetju 40 vin. več. Prednost tega nenavadnega mikroskopa je, da
se vsaka reč vidi do 1000-krat povečana. Vidi se prazne mišice
ter za očii sploh nevidne živalice v velikosti zelenega hrošča. Ne-
obhodno potreben je pri botaniki in naravoslovju ter aparat, ko-
rega se je že davno želelo za hišno rabo za preiskavo ponare-
j nih jedil ter pokvarjenega mesa. Vodne živalice, kojih ne vidimo s prostim očesom, se vidijo z mi-
kroskopom, kako živahno smučajo po vodi. Razum tega je aparat tudi pripraven za kratkovidne. da
lahko čitajo najmanjše pisave. — Bolji mikroskop kateri poveča do 2500-krat, skupno z mnogimi
objekti in objektivnimi stekli, stane v elegantni skatli samo 5 kron. — Navodilo je pridano. — Najfi-
nejši daljnogled, s kojim se vidi v velike daljave, z akromatičnimi stekli, s trikratno medeno cvrjo v
elegantni skatli za samo 5 kron. — Razpošilja **A. Felt, Dunaj, Vj. Marzelsdorfstrasse 76.**

Pristno kranjski
Laneno-oljnati firnež
prodaja
ADOLF HAUPTMANN
v Ljubljani.

Prodaja na debelo! **Prodaja na drobno!**

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja.
Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Čistilna voda „Reale“
iz vrelcev Mathias, lastnina
Henrika Mattonija v Budimpešti
je toplo priporočena od prvih tu- in
inozemskih zdravniških avtoritet kot
najbolje čistilno sredstvo. Odlikuje se
radi množine soli „Glauber“ in grenko
soli, katero ima v sebi ter s svojim
hitrim in dobrim učinkom.

Zaloga za Gorico:
Lekarna G. B. Pontoni.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča

pristna bela **briskih, dal-**
in črna vina **matinskih in**
iz vipavskih, **isterskih**
furlanskih, **vinogradov.**

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
vse kraje avstro-ogorske monarhije v sodih od 56
litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Postržba poštna

„Pri Velodromu“
goriško pivo
na prodaj
po 16 kr. liter.

Pet stiskalnic
prve vrste
za vino
ima na prodaj
tyrdka
Saunig & Deklava
v Gorici.

Anton Potatzky v Gorici.
Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.
Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega
blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojaše in čevljarje.
Svetilnice. — Rožul vencl. — Mašne
knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.
Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje,
krošnjarje, prodajalce pepelnice in trgič
ter na deželi 2 35 8

Sloveči profesorji
medicinske in zdravniški
priporočajo

Zinkuro za
želodec
lekarnarja Piccoli-ja
v Ljubljani
dvornega zalagatelja
Nj. svet. papeža

ket sredstva, ki krepča želodec, vzbuja tek,
pospešuje prebavljanje in odprte telesa po-
sebo zdravilna za čre, ki tipe na zastaranem
zaprtnju.

Tinkuro za želodec razpošilja lekarnar Piccoli
v Ljubljani v skatli z 12 steklenicami za
K 2-52, z 24 steklenicami za K 4-80, z 36 stekle-
nicami za K 7-—, z 70 steklenicami za K 13-—.
(Poštni paket pod 5 kg.)
Je v razprodaji v lekarnah v Gorici, Tol-
minu, na Primorskem, v Trstu, Istri in
Dalmaciji 4 30 vin. steklenica. 1